№6 (1569)

Аўторак, 14 студзеня 2003 г.

Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах

Перыядычнасць —
5 разоў у тыдзень

Кошт свабодны.

На прастор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою...
Якуб Колас

Народная Воля

Надвор'е

Сёння ўдзень захаваецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, часам снег, мокры снег, месцамі мяцеліца, у заходніх раёнах магчымы дождж, слабы галалёд, на дарогах галалёдзіца. Вецер заходні, 6—11, месцамі парывы да 15—20 м/с. Тэмпература паветра ў Віцебску, Магілёве — -1...-3, Гродне — +1...+3, Мінску — каля 0, Гомелі — 0...-2, Брэсце — 0...+2.

У наступныя двое сутак воблачнае з праясненнямі надвор'е, часам ападкі, у асобных раёнах галалёд. Вецер заходні, 7—12 м/с, месцамі парывы да 15—20. Тэмпература паветра ўначы — -1...-6, удзень — -2...+3.

Народный марш планируется провести 12 марта

Народный марш "За лучшую жизнь!" планируется провести в Минске 12 марта 2003 года. Об этом объявил координатор гражданской инициативы "Хартия'97", один из инициаторов проведения марша Дмитрий Бондаренко.

Как известно, первоначально Народный марш намечалось провести осенью прошлого года. С инициативой о его проведении выступила группа общественных деятелей — экономист Людмила Грязнова, кинорежиссер Юрий Хащеватский, историк Валентин Голубев, журналист Валерий Щукин, дипломат Андрей Санников. Позднее было принято решение о переносе Народного марша на 2003 год.

Как сообщил Дмитрий Бондаренко, весеннюю акцию планируется провести под социальными лозунгами:

— Сегодня большинство белорусов превратились в нищих. Власть хвалится тем, что средняя зарплата по стране превысила 100 долларов. Но 100 долларов люди зарабатывали еще в 1995 году. Только тогда цены на коммунальные услуги и основные продовольственные товары были в несколько раз ниже нынешних, а образование и медицина в то время действительно оставались бесплатными. К нам обращаются люди с одним вопросом: "Почему вы, оппозиция, молчите и ничего не делаете? Помогите нам защитить себя!".

Если Народный марш состоится, то он состоится между первым и вторым турами выборов в местные советы, чтобы использовать легальную возможность донесения до граждан информации об акции. Инициаторы акции предлагают людям проявить свою гражданскую активность не только на избирательных участках, но и на улице. Они рассчитывают на поддержку молодежных и женских организаций, профсоюзов. В настоящее время идут переговоры с представителями различных политических сил страны о совместном проведении Народного марша.

www.charter97.org.

Сіўчыка выключылі з Партыі БНФ

Прайшло першае сёлета пасяджэнне Сойму Партыі БНФ і Сойму ГА "БНФ "Адраджэньне".

Старшыня Партыі БНФ Вінцук Вячорка праінфармаваў, што за сяброў Партыі БНФ актыўна збіраюць подпісы каля 200 ініцыятыўных груп па ўсёй краіне. Бальшасць з іх ужо сабрала неабходную колькасць. Прэтэндэнты і іх групы выступаюць ад імя Партыі БНФ і пераконваюцца ў людской прыхільнасці да сябе. В.Вячорка адзначыў, што Партыя БНФ сёння адзіная сярод рэальных палітычных структур, якая ставіць пытанне незалежнасці Беларусі на першае месца.

В.Вячорка выказаўся за максімальнае вылучэнне сяброў партыі кандыдатамі ў дэпутаты ад сваіх арганізацый. Ён выказаў меркаванне, што аб'ём і нахабства фальсіфікацый будуць велізарнымі, таму партыйным кандыдатам варта засяродзіцца на агітацыі за партыю і за сябе, маючы на розуме наступныя выбары. Праз два гады Беларусь чакаюць выбары ў парламент, і ўжо сёння варта рыхтаваць глебу для партыйных кандыдатаў.

У межах арганізацыйнага пытання паводле рашэння папярэдняга Сойму разглядалася разбуральная дзейнасць сябры Сойму В.Сіўчыка, які ўжо паўтара года не ўдзельнічае ў працы арганізацыі, але пераконвае яе шараговых сяброў у рэгіёнах не выконваць рашэнні з'ездаў і Сойму. Па прапанове намесніка старшыні прафесара Юрыя Хадыкі абсалютнай большасцю галасоў В.Сіўчык быў выключаны з Партыі БНФ.

Без цеплазабеспячэння — школа №15 Барысава

З 6 студзеня без цеплазабеспячэння знаходзіцца барысаўская сярэдняя школа № 15. Будынак быў пазбаўлены ацяплення ў выніку выхаду са строю ацяпляльнага катла ў кацельнай вытворчасці "Барысаўдрэва".

У выніку аварыі ў сярэдняй школе размарозіліся трубы сістэмы ацяплення. Усе радыятарныя батарэі, а іх у будынку каля 40, замерзлі і для далейшай эксплуатацыі аказаліся непрыгодныя. Зараз у памяшканнях школы вядуцца работы па замене батарэй і аднаўленні сістэмы ацяплення будынку. Працуюць 5 аварыйных брыгад, 10 зварачных апаратаў.

На вучэбны працэс аварыя не паўплывала — зараз канікулы. А пачынаючы з панядзелка, 13 студзеня, — дня аднаўлення заняткаў, і, мяркуючы па ўсім, увесь наступны тыдзень 1100 вучняў СШ №15 будуць займацца ў другую змену ў сярэдняй школе № 22, а харчавацца — у СШ № 8. Аднавіць цеплазабеспячэнне СШ № 15 плануецца да 18 студзеня.

Дзмітрый БЕЛЬСКІ.

МАСКВА—МІНСК

19—20 студзеня ў Беларусі будзе знаходзіцца з афіцыйным візітам прэзідэнт Расіі Уладзімір Пуцін

***«Што Вы асабіста хацелі б яму сказаць пры магчымай сустрэчы?»** — з такім пытаннем рэдакцыя «Народнай волі» звярнулася да шэрагу вядомых палітыкаў і звычайных людзей.*

Анатоль ШУМЧАНКА, каардынатар аргкамітэта па стварэнні грамадскага аб'яднання "Перспектыва", адзін з лідэраў прадпрымальніцкага руху:

— Я даў бы Пуціну некалькі парад. Па-першае, прытрымлівацца нармальнай логікі ў адносінах да Беларусі і дзейнічаць у адносінах да нашай краіны такім жа чынам, як ён дзейнічае і вызначае свае погляды ў адносінах да Амерыкі і Еўропы. Пуцін павінен, на мой погляд, неяк пазбягаць палітыкі двайных стандартаў. Зараз такія двайныя стандарты адчуваюцца вельмі добра. Па-другое, я даў бы яму параду — убачыць, у рэшце рэшт, відавочныя рэчы: што ў Беларусі ў цяперашнім яе стане будучыні няма. І калі Пуцін хоча, каб у будучым, менавіта ў будучым, у яго былі добрыя зносіны з Беларуссю, ён мусіць даваць усё ж такі аб'ектыўную ацэнку працэсам, якія адбываюцца зараз у нашай краіне.

Юрась БЕЛЕНЬКІ, выконваючы абавязкі старшыні Кансерватыўна-Хрысціянскай партыі БНФ:

— Я сказаў бы яму на англійскі манер: "Yankee, go home!" ці пажадаў бы, каб гэты спадар сюды ніколі не прыязджаў. У любой іншай краіне гэта была б вельмі шырокая думка. Гэты чалавек адкрыта і цынічна выступіў з агрэсіўнымі выпадамі супраць нашай краіны, супраць незалежнасці нашай краіны. Згодна з Канстытуцыяй Беларусі, усе падобныя захады супраць незалежнасці — гэта ўвогуле крымінальная справа. У вядомай мінулагодняй заяве Пуціна ёсць прыметы заявы аб магчымых ваенных дзеяннях, аб абвяшчэнні нам вайны. Такі чалавек, як Пуцін, не мае маральнага права наносіць аніякія візіты на тэрыторыю нашай краіны. Калі гэта ўсё ж такі адбываецца, гэта сведчыць пра тое, што ў нас, на Беларусі, не існуе беларускага ўрада, а ёсць урад чужынскі.

Леанід ЗАІКА, старшыня аналітычнага цэнтра "Стратэгія":

— Па-першае, візіт Пуціна — рабочы, ён павінен запоўніць паўзу, якая ўзнікла ў апошні час. Ніякага прынцыповага прагрэсу ў адносінах паміж нашымі краінамі не назіраецца, і Пуціну, на мой погляд, цікава зараз паглядзець на цяперашнюю сітуацыю ў Беларусі: у якой ступені сур'ёзнымі з'яўляюцца прагнозы пра вылучэнне Лукашэнкі на трэці прэзідэнцкі тэрмін. Што сказаць расійскаму прэзідэнту? У прынцыпе, прэзідэнты самі газеты чытаюць, знаёмяцца з рознымі інтэрв'ю. На сённяшні дзень, я лічу, прэзідэнт Расіі цудоўна ведае ўнутрыпалітычную сітуацыю ў Беларусі, расстаноўку сіл і прыкладна — мабілізацыйныя, электаральныя і апазіцыйныя магчымасці. Хацелася, каб рэалізм Расіі, які з'явіўся ў апошні час, дайшоў бы і да беларускага кіраўніцтва. Проста хацелася б пажадаць прэзідэнтам і нашым краінам нармальных прагматычных зносін.

Васіль ШЛЫНДЗІКАЎ, прэзідэнт асацыяцыі садзейнічання эканамічнаму развіццю:

— Я хацеў бы нагадаць Пуціну народную прымаўку: "Скажы, хто твой сябар, і я скажу, хто ты". У гэтай сувязі зносіны Пуціна з цяперашнім беларускім рэжымам з падкрэсленым імкненнем інкарпарыраваць Беларусь у састаў Расіі гавораць шмат пра што. І мне не хочацца, каб гэты візіт яшчэ раз падкрэсліў жаданне расійскага кіраўніцтва зрабіць гэта. Але я вельмі спадзяюся, што візіт Пуціна не дасць дэмакратычным сілам нагоды ўсумніцца ў чыстых намерах расійскага кіраўніцтва.

Наталля БАРОЎСКАЯ, урач:

— Нічога не чула пра візіт Пуціна і, шчыра кажучы, не ведаю, што яму і сказаць. Мяне цікавяць зараз зусім іншыя праблемы.

Алесь ПУШКІН, мастак:

— Каб верыць такому чалавеку, як Пуцін, трэба ўбачыць нейкае дзеянне з яго боку. Што я маю на ўвазе? Трэба, каб ён зрабіў тое ж самае, што зрабілі былыя кіраўнікі дзяржаў і спецслужбаў у іншых краінах, — яны пакаяліся за генацыд супраць уласнага народа. Толькі тады ўзнікае давер да палітычнага лідэра. Жывы прыклад — Хельмут Коль, які пакаяўся за злачынствы нацысцкага рэжыму ў Германіі. Пуцін, былы кіраўнік ФСБ, ніяк не пакаяўся за сталінскія рэпрэсіі. Таму даверу ў мяне да яго няма і казаць мне яму няма чаго.

Аляксандр ЦЫНКЕВІЧ, прэзідэнт РГА "Беларуская асацыяцыя маладых палітыкаў":

— Мне цяжка даваць нейкія парады кіраўніку дзяржавы, якім з'яўляецца Уладзімір Пуцін. Але хацелася бы пажадаць яму, каб ён ладзіў свае кантакты не толькі з Лукашэнкам, а неяк намагаўся атрымаць аб'ектыўную карціну пра тое, што адбываецца ў нас зараз. У рэшце рэшт Лукашэнка — не адзіная крыніца інфармацыі ў Беларусі, і хацелася б, каб Пуцін прыслухоўваўся і да іншых палітыкаў, у тым ліку апазіцыйных, да грамадскіх дзеячаў, пісьменнікаў...

Павел НОВІКАЎ, студэнт, будучы перакладчык:

— Пуцін хоча, каб Беларусь увайшла ў склад Расіі. Пра гэта ён казаў неаднойчы. Я б сказаў яму: "Уладзімір Уладзіміравіч, пакіньце нас у спакоі! Моладзь наша зараз не хоча жыць у Расіі і не давярае Лукашэнку. Ваш цяперашні партнёр — адмоўны гістарычны персанаж у нашай гісторыі. І калі ён страціць уладу, Беларусь будзе супрацоўнічаць з Еўрапейскім Саюзам і ўступіць у НАТО. І спытайце сябе, спадар Пуцін: навошта вам супрацоўнічаць з рэжымам, у краіне кіравання якога бясследна знікаюць палітыкі?".

Гутарыў Алесь СІЛІЧ.

НЕЗАВИСИМАЯ ЭКСПЕРТИЗА

Прощай, «зайчик»!

А с ним и большая часть суверенитета Беларуси

Борис ЖЕЛИБА, профессор, доктор экономических наук

В конце минувшего года, как помните, Нацбанк РБ обратился в правительство с предложением вывести из обращения белорусские рубли мелкого номинала, так как их эмиссия давно стала для него убыточной. После довольно продолжительных раздумий Министерство экономики позволило изъять из обращения только банкноту достоинством один рубль. "Достоинство" для этой банкноты, пожалуй, громкое слово — за нее уже давно ничего не купишь. Однако за ней стоит нечто большее. Эта была наша денежная единица, которую можно было держать в руках и при случае предъявить любому интересующемуся иностранцу или нумизмату. В конце концов, это был прообраз нашего ласково именуемого в народе "зайчика" времен премьер-министра В.Кебича. Теперь ему подписан смертный приговор. У европейцев есть 1 евро, 1 крона есть у чехов, 1 злоты — у поляков, 1 лит — у литовцев. У белорусов денежной единицы нет.

Работники торговли переписали все ценники. Теперь цены заканчиваются на 0 или 5. Если раньше покупатели запасались рублевыми купюрами, которые все время просили кассиры, чтобы удобнее и быстрее дать сдачу, сейчас, граждане, запасайтесь пятирублевыми. С этой точки зрения удобней было бы избавиться и от пятирублевок. И неспециалисту очевидно, что купюрное строение денежной наличности, находящейся в обращении в стране, разбалансировано. Многие из нас получали зарплату в основном пятитысячными банкнотами, а то и тысячными. Если зарплата приличная — не знаешь, куда ее запихнуть. Банкноты крупного номинала — 10.000, 20.000 рублей стали чуть ли не редкостью. Опоздавшую в обращение 50-тысячную банкноту многие еще и в глаза не видели. Немного времени минуло с последней деноминации, когда были зачеркнуты на купюрах три нуля, как деньги снова потеряли в весе и снова нарастились эти самые нули на билетах Национального банка РБ. Поэтому народ провел свою деноминацию, называя банкноты номиналом в 1000 рублей просто рублями. Все, что меньше, — деньгами и не считают. Отошла в небытие известная поговорка: "копейка рубль бережет".

К отечественной валюте нужно и отеческое отношение. А наши "зайчики", рубли белорусские, власти, как известно, словно пасынков, готовят к сдаче рублю российскому. И рубль-то слово русское, от слова русского "рубить". Как тут не вспомнить чапаевское "порублю". Нынешние власти своей исторической валюты так и не нашли, как это сделали все бывшие советские республики. И ту, что есть, сдают вместе с частью государственного суверенитета.

Чтобы укрепить самым серьезным образом свою национальную валюту, необходима серьезная работа. Рубли наши нуждаются в значительно большем золотовалютном обеспечении. Его следует увеличить в три раза и нарастить хотя бы до 1 млрд. евро. Но как это сделать? Основные добытчики валюты — наши предприятия-экспортеры — выдыхаются ввиду износа основных фондов. Иностранные капиталы к нам не идут. Национальная валюта обеспечивается и произведенными товарными ресурсами. Желательно современной, наукоемкой, конкурентоспособной продукцией. Но где ее взять в нереформируемой экономике? Проще, конечно, податься к российскому рублю. Он, хоть и невесть что, но попрочнее белорусского.

По поводу перехода на чужую валюту Нацбанк РБ не первый месяц ведет переговоры с Центробанком РФ. По одним слухам, дела там продвигаются, по другим — по принципиальным вопросам стороны стоят на своем. По слухам, российская сторона никак не желает идти на противоестественное белорусское предложение о создании двух эмиссионных центров. Может, рычажок какой белорусам уступят на управление своей эмиссионной квотой, которая все же будет определяться в Москве. Ну очень не хочется Нацбанку, лишенному эмиссионной функции, становиться региональным отделением Центробанка РФ.

Последствия договоренности перехода на российскую валюту можно сегодня только прогнозировать. Важный вопрос: как будут обмениваться белорусские рубли на российские? Один вариант — по рыночному курсу, который ориентировочно можно видеть в валютных обменных пунктах. Другой вариант — более выгодный белорусской стороне, поэтому его вряд ли приемлют россияне, — по паритету покупательной способности валют. Например, если сегодня за 1 российский рубль в обменном пункте дают 60 белорусских, то за 60.000 белорусских у нас в стране можно в целом больше купить всякого товару, чем за 1000 российских в России. Начиная с самой дешевой в Европе и ее окрестностях белорусской водки и заканчивая телевизорами и холодильниками. Цены на средства производства, т.е. товары для предприятий, в России на четверть, а на кое-какие и на треть выше белорусских. Это сулит Беларуси соответствующий рост цен при переходе на российскую валюту.

Как только в течение ряда месяцев курс белорусского рубля будет твердо зафиксирован к российскому, считайте, мы вышли на финишную прямую сдачи национальной валюты. И тогда — прощайте, "зайчики" любого достоинства! Но хочется верить, надо бы верить, что на Беларуси будет своя полноценная, почитаемая своими гражданами и уважаемая другими государствами национальная валюта.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Куды знік Мірон?

Больш за год нічога не чуваць пра легендарнага Мірона, які вывешваў бел-чырвона-белыя сцягі на самых высокіх будынках, слупах і лініях электраперадач па ўсёй Беларусі. Можа, яго даўно схапілі і кінулі ў турму?

Мы паспрабавалі высветліць: куды і чаму знік гэты таямнічы персанаж?

Мікалай СТАТКЕВІЧ, старшыня Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Народная грамада):

— Не ведаю. І нават няма ніякіх версій.

Аляксандр БАЗАНАЎ, кіраўнік Цэнтра інфармацыі і грамадскіх сувязяў КДБ:

— А хто такі Мірон?.. *(Пачуўшы тлумачэнне):* А-а! Так, нешта такое было, памятаю... Здаецца, я яшчэ шмат чаго не ведаю, але жадаю вельмі хутка ўсяму навучыцца.

Дзмітрый ПАРТОН, прэс-сакратар Міністэрства ўнутраных спраў:

— А хто такі Мірон? Клянуся, нічога пра яго не ведаю...

Юрась БЕЛЕНЬКІ, выконваючы абавязкі старшыні Кансерватыўна-Хрысціянскай партыі БНФ:

— Мірон не знік, ён, напэўна, займаецца іншай справай. Якой? Адраджэнцкай. Відаць, ён вырашыў, што ёсць у барацьбе за Беларусь больш важныя рэчы, імі Мірон і займаецца. Напрыклад, яго справа — не дапусціць, каб адбыліся падманныя выбары ў мясцовыя саветы, бо гэта адзін з этапаў знішчэння нашай незалежнасці. Напэўна, Мірон тлумачыць людзям, што тыя, хто сёння заклікае на выбары, — здраднікі.

Чаму Мірон больш не вывешвае на будынках бел-чырвона-белыя сцягі? Напэўна, Мірон зрабіў у свой час тое, што было вельмі важна для беларускага грамадства. Ён даў беларусам нейкую веру, надзею, упэўненасць у сабе. Менавіта ў той перыяд часу, калі гэта было найбольш актуальна. Сёння сітуацыя ў грамадстве змянілася, цяпер абсалютная большасць людзей за незалежнасць. І зараз самае важнае — давесці да людзей, *як* змагацца за незалежнасць, як зрабіць, каб не адбылося акупацыі.

Такія людзі, як Мірон, — мужныя і гераічныя натуры. Яны адчуваюць настроі ў грамадстве, ведаюць, што ў канкрэтны момант найбольш важна для людзей. Думаю, у хуткім часе Мірон абавязкова з'явіцца, каб зноў уразіць нас сваёй мужнасцю.

Вінцук ВЯЧОРКА, старшыня грамадскага аб'яднання «БНФ «Адраджэньне»:

— Мірон — гэта ёсць з'ява трансцэндэнтная. З'ява не падкантрольная нейкай канкрэтнай арганізацыі. Мірон з'яўляецца і сыходзіць тады, калі гэта патрэбна беларускай будучыні. І ён яшчэ абавязкова з'явіцца.

Даведка «Народнай волі»

Мірон — гэта міфічны сучаснік. Яго першая акцыя адбылася ў 1995 годзе, адразу пасля першага рэферэндуму, адным з вынікаў якога было змяненне дзяржаўнай сімволікі. Тады ўпершыню быў вывешаны "незаконны" бел-чырвона-белы сцяг. Пасля гэтага беларускія гістарычныя сцягі з'яўляліся ў самых, здавалася б, непрыступных месцах літаральна па ўсёй Беларусі. Там жа абавязкова пакідалася і папера з подпісам — "Мірон".

Некалькі дзён запар бел-чырвона-белы сцяг кожную раніцу лунаў над будынкам гарвыканкама ў Маладзечне. Днём чыноўнікі мянялі яго на чырвона-зялены, але раніцай на тым жа месцы ізноў бачылі бел-чырвона-белы.

Праваахоўныя органы доўга шукалі Мірона. Найбольш актыўна — у 1996 годзе. Але не знайшлі. Потым імем Мірона назваліся маладыя людзі, якія ноччу вывешвалі "міронаўскія" сцягі ў сталіцы.

Мірон і яго паслядоўнікі заўсёды адзначаюць некалькі дат: дзень падпісання пагаднення аб стварэнні садружнасці Беларусі і Расіі, "Дзень забароны сцяга" і гадавіну бітвы пад Оршай.

Марына КОКТЫШ.

Да 19 студзеня Вас чакаюць на пошце ці ў любым падпісным пункце

Зноў некаторыя нашы чытачы наступілі на тыя ж граблі: спазніліся з падпіскай на першую палову 2003 года.

Калі Вы хочаце атрымліваць газету з 1 лютага, Вам трэба зазірнуць на пошту ці ў любы падпісны пункт да 19 студзеня.

Падпіску можна аформіць на любы тэрмін — ад месяца да заканчэння першага паўгоддзя.

Не спазніцеся на гэты раз!

Шчукін ідзе ў дэпутаты

Абласная выбарчая камісія задаволіла скаргу вядомага праваахоўніка Валерыя Шчукіна на Полацкі гарвыбаркам, які адмовіў Шчукіну ў рэгістрацыі ініцыятыўнай групы па зборы подпісаў за ягоную кандыдатуру ў якасці прэтэндэнта на дэпутацкі мандат у гарсавеце.

Абласная інстанцыя прызнала, што рашэнне Полацкага выбаркама неабгрунтаванае, і даручыла гарадскому выбарчаму звяну зарэгістраваць ініцыятыўную групу Шчукіна.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Офіс АБСЕ адчынены, але...

У панядзелак, 13 лютага, пасля перапынку зноў адчыніўся офіс АБСЕ ў Мінску.

Аднак нікога з замежных прадстаўнікоў у гэты дзень тут не было. Больш таго, падаецца, што яны не так хутка тут з'явяцца. Справа ў тым, што на афіцыйным інтэрнет-сайце АБСЕ з'явілася паведамленне пра тое, што гэтая міжнародная арганізацыя аб'яўляе конкурс на запаўненне свабодных вакансій у офіс АБСЕ ў Беларусі. Прыём дакументаў будзе цягнуцца да 21 студзеня. А канчатковае рашэнне будзе прынятае толькі 3 лютага. Таму многія назіральнікі лічаць, што раней гэтага тэрміну офіс АБСЕ ў сталіцы Беларусі не запрацуе, як кажуць, на поўную катушку.

Ёсць і другая думка. Яе прыхільнікі лічаць, што замежныя супрацоўнікі офісу з'явяцца ў Мінску ўвогуле толькі на пачатку сакавіка. Маўляў, беларускія ўлады будуць усялякімі спосабамі замінаць прыезду міжнародных чыноўнікаў да правядзення выбараў у мясцовыя органы ўлады. А яны, як вядома, прызначаныя на 2 сакавіка.

Дарэчы, з 1 студзеня 2003 года АБСЕ ўзначальвае міністр замежных спраў Галандыі Яап дэ Хоп Схефэр. Яго краіна змяніла ў кіраўніцтве гэтай міжнароднай арганізацыі (такая працэдура адбываецца штогод) Партугалію. Міністр замежных спраў Галандыі ўжо сказаў, што ў спадчыну ім атрыманы "замарожаныя канфлікты". На працягу бліжэйшага года ключавым накірункам дзейнасці АБСЕ, па словах Яапа дэ Хоп Схефэра, стане барацьба супраць незаконнага гандлю людзьмі, зброяй і наркотыкамі. Менавіта пра гэта гаворыцца ў прэс-рэлізе, распаўсюджаным АБСЕ. Барацьба супраць незаконнага гандлю ўпісваецца ў канцэпцыю "бяспекі чалавека", якая будзе пакладзена ў аснову працы АБСЕ ў 2003 годзе.

Міжнародныя назіральнікі ў Вене, дзе размяшчаецца штаб-кватэра АБСЕ, схільныя лічыць, што 2003 год стане паваротным і ў геаграфічным накірунку дзейнасці гэтай міжнароднай арганізацыі. Па іх прагнозах, цэнтр прыцягнення дзейнасці АБСЕ змесціцца з Балкан і Усходняй Еўропы ў накірунку Сярэдняй Азіі і Каўказскага рэгіёна.

Уладзімір ГЛОД.

Ілюзіён

На Макаёнка, 9, у фае будынка БТ на сцяне — так званы слоган: "Тэлебачанне тваёй краіны!". Каму ён павінен тлуміць галаву — сказаць цяжка, бо тэлевізіёншчыкі ў заклінанне не вераць, а звычайнаму грамадзяніну ў гэтую "зону строгага рэжыму" таксама, як і на экран, трапіць немагчыма.

Тыя ж, хто ў тэлепраграмах і выпусках навін "падтрымліваюць" і "адабраюць", — удзельнікі звычайнага тэлешоу, якое робіцца вельмі проста: задаецца, скажам, адно пытанне дваццаці прахожым, з якіх пяцёра нават не спыняцца, дзесяць — выкажуць усё, што думаюць, часам, — з мацюкамі, астатнія, хто — шчыра, хто — на ўсякі выпадак, — "адобраць" і "падтрымаюць". Пяцёра апошніх і будуць змантіраваны і паказаны ў эфіры. А калі "згодных" не хапае, выкарыстоўваюцца "падстаўныя", як у цырку. Гэта — ілюзіён: калі адна рука дастае з капелюша "ўсенароднае адабрэнне", пільна сачыце за другою рукой...

Самае страшнае, што мы паціху прывыкаем да ўсіх гэтых фокусаў. Мая былая калега, рэжысёр, якая сама пайшла з БТ, а зараз ледзь не памірае з голаду, бо не можа знайсці работу, на поўным сур'ёзе гаварыла, што ГНТ працуе больш прафесійна, чым БТ. Аказалася, што розніца — у лепшым афармленні студыі і іншых "прыбамбасах". А навіны — тыя ж, што і на І Нацыянальным, за выключэннем ката са "сцігматамі" на спіне, якога аднекуль выкапалі рэпарцёры з ГНТ.

Я гутарыла са сваім былым калегам, пераможцам многіх міжнародных тэлефестываляў Віталем Сямашкам. Можа, яго яшчэ памятаюць па рэпартажах на радыё ў легендарнай "Беларускай маладзёжнай", а потым — па матэрыялах у тэлепраграме "Крок". Мы гаварылі пра лёс БТ, але ацэньвалі ўсё ўжо крыху паіншаму, бо прайшоў пэўны час. Сямашка з горыччу казаў:

— Грамадскасць плюе на тое, што робіцца ў нашай інфармацыйнай прасторы. А тэлебачанне — гэта жахлівая рэч, таму што за месяц-два пры добрай якасці афарбоўкі — ад камп'ютэрнай графікі да мэблі і афармлення ў студыі, плюс кліпы, плюс прычасон, фрэзура вядучых, — і можна на пэўную і досыць вялікую частку аўдыторыі навесці такі тлум пры дапамозе пустых размоваў, які — і гэта зноў феномен тэлебачання — праз месяц-другі ператворыцца ў норму. І гэта — самы жахлівы, самы пякельны эфект БТ.

...Частка тэлеаўдыторыі сапраўды прыняла правілы навязанай гульні; выпускі навін, як мексіканскія серыялы, дапамагалі забыць пра рэальнасць: паглядзеў "пазітыў" на тэму эканомікі — і не думаеш аб пустых кішэнях. Дэкларавалася, што ў выніку канкурэнцыі паміж каналамі ў эфір будзе выпушчана цэлая абойма тэлешэдэўраў, на самай жа справе толькі патроілася ўздзеянне афіцыйнай ідэалогіі, накіраванай на ўмацаванне існуючага рэжыму.

Сямашка: "У нас зараз няма ні Б, ні Т, — ні беларускасці, ні тэлебачання, а інфармацыйнае вяшчанне — гэта вяшчанне кабінетнае, якое адлюстроўвае погляды тых, хто сядзіць на верхніх паверхах Адміністрацыі прэзідэнта. І наогул Беларускае тэлебачанне — гэта тэлебачанне падменаў. Паглядзіце, на чым трымаецца ўсё сусветнае тэлебачанне — на "зорках" — асобах цікавых, неардынарных, інтэлектуальных! А ў нас стаўка робіцца на іх адсутнасць. Калі ў Расіі гаворыцца, што трэба працаваць для большасці, маецца на ўвазе, што мусіць быць Познер, якога слухаюць і акадэмікі, і прэзідэнт, і якога разумеюць дзе-небудзь у "тмутаракані". А ў вуснах нашых кіраўнікоў — працаваць для большасці, значыць — для дурняў. Я неяк глядзеў ранішнюю праграму, дзе прывабная спявачка Грыбалёва на поўным сур'ёзе абмяркоўвала з гледачамі праблему, чым адрозніваецца мужчына ад жанчыны. Ніжэй падаць ужо немагчыма!"

...Вядомы паэт і грамадскі дзеяч Генадзь Мікалаевіч Бураўкін неяк сказаў, што ў нас не можа быць познераў хаця б таму, што Познер выказвае свае думкі, якія могуць, скажам, супадаць з прэзідэнцкімі, а могуць і не супадаць, а нашы вядучыя толькі агучваюць уладу. Расказаў ён і пра тэлевяшчанне ў ЗША: там безліч каналаў, сярод якіх шмат сур'ёзных, інтэлектуальных, дзе дэманструюцца дакументальныя, гістарычныя высокапрафесіянальна зробленыя фільмы, стужкі з еўрапейскім, амерыканскім кіно, якое ўжо стала класікай, і гэтак далей. А мае калегі, якім давялося пабываць на замежных тэлестудыях, сцвярджаюць, што дзяржаўныя тэлеканалы там маюць прыкладна тую ж стуктуру і тэматыку, якія былі на БТ да Рыбакова, праўда, пры значна вышэйшым тэхнічным і тэхналагічным узроўні. Што ж датычыцца нашага сённяшняга вяшчання, то, як сцвярджаюць дасведчаныя людзі, яно не вельмі ўдала капіруе горшыя прыватныя кабельныя спадарожнікавыя каналы. І наўрад ці справа ў персаналіях — ненадзейных людзей кіраваць такімі магутнымі "ідэалагічнымі рычагамі", як электронныя СМІ, наша ўлада не назначыць.

...У 80-х я была ў камандзіроўцы ў калгасе, якім кіраваў Сямён Шарэцкі, які потым стаў Старшынёй Вярхоўнага Савета Беларусі. Ён паказаў мне копіі вельмі цікавых дакументаў, рэкамендацыі савецкіх спецслужбаў на ўсе выпадкі жыцця. Асаблівая ўвага ўдзялялася падбору кандыдатаў на кіруючыя пасады любых узроўняў. Імі мусілі быць добрыя выканаўцы, паслухмяныя і дысцыплінаваныя, ініцыятыўнасць, рашучасць, асабістая думка дапускаліся толькі ў абмежаваных, вызначаных рамках, а індывідуальнасць выключалася наогул. Адным словам, "вінцікі", якія змацоўвалі, падтрымлівалі партыйную вертыкаль і лёгка замяняліся.

Гэтыя рэкамендацыі вельмі актуальныя для нашага "аазіса сацыялізму", які пачынае пераўтварацца ў нешта зусім дзікае. Улады зацікаўлены ў тым, каб грамадства стала шэрай паслухмянай масай, і галоўная роля ў гэтым працэсе адводзіцца менавіта электронным СМІ. Так што, калі з адной кішэні выцягваецца лозунг з заклікам аддаць дзённы альбо тыднёвы заробак на будаўніцтва бібліятэкі, не спяшайцеся плакаць ад захаплення, а лепш пільна сачыце за другой рукой, якая ў гэты час знішчае культуру і гісторыю нацыі ў выглядзе архіўных фанаграм радыё. Памятаеце з літаратуры, як у гады Вялікай Айчыннай патрыёты хавалі ад захопнікаў культурныя каштоўнасці? Дык вось зараз работнікі радыё знайшлі па-за сценамі будынка на Чырвонай памяшканне, у якое, тайком ад начальства, збіраюцца перацягнуць спісаныя плёнкі, каб ратаваць іх да "лепшых часоў". Каардынаты памяшкання захоўваюцца ў строгім сакрэце. Так што ўсе гэтыя фестывалі і прыгожыя рэчы пра падтрымку дзяржавай культуры — не больш чым ілюзія.

Сямашка: "Мала хто ведае, але на нашым тэлебачанні была магчымасць стварыць канал, аналагічны "Культуры", раней, чым у Расіі. У 1995 годзе я быў намеснікам генеральнага дырэктара тэлебачання, і мы выйшлі на кантакт з каналам АРТЭ — самым інтэлектуальным у Еўропе. Гэта — канал еўрапейскай духоўнасці, створаны па ініцыятыве Гельмута Коля і Франсуа Мітэрана. Прыехаў праграмны дырэктар, і мы ўпершыню правялі двухгадзінны дыялог у прамым эфіры пра агульначалавечыя падыходы да другой сусветнай вайны. Пасля, падчас перамоваў, узнікла ідэя перавесці дыялог у рэжым пастаянна дзеючага тэлеканала — культурна-інфармацыйнага дыялога паміж Усходам і Захадам. На сённяшні дзень нават у камерцыйным сэнсе ўмовы былі — звышшыкоўныя! Я пабываў у Страсбургу, праглядзеў некалькі дзесяткаў дакументальных кінастужак, нам давалі бясплатную "пракрутку" фільмаў, якая на Захадзе каштуе дзве тысячы марак, да нас прыязджалі заходнія інтэлектуалы, — яны ўяўлялі, што Беларусь стане часткай Еўропы, і шчыра хацелі дапамагчы. Праект супрацоўніцтва быў гатовы, але тут наш прэзідэнт сказаў пра сваю прыязнасць да асобы Адольфа Гітлера. Нам патэлефанавалі з германскай амбасады і сказалі: *"Прабачце, мы не можам служыць дэмакратычнай шырмай для дыктатуры!"*. Так былі ўпушчаны вялікія магчымасці. Для мяне асабіста гэта вырасла ў тое, што АРТЭ прафінансаваў праект "Аазіс", які ажыццявілі мы з Юрыем Хашчавацкім: знялі фільм да 10-годдзя чарнобыльскай катастрофы, які прайшоў на ГРТ, у Францыі і Германіі. Чаму яны ўхапіліся за Чарнобыль? У тэлевізійнай прасторы мы цікавыя сваёй самабытнай прадукцыяй. Мы можам перамагаць на фестывалях, нашы праграмы будуць купляць і глядзець, калі яны будуць пра Беларусь. Так што адзінае, чым мы можам браць, — рабіць праграмы пра тутэйшае жыццё для тутэйшых людзей!"

..Лукашэнка падчас наведвання ГНТ і СТБ таксама гаварыў пра неабходнасць здымаць такія перадачы. Але не забывайцеся пра законы жанру: ці можа з'явіцца сёння праўдзівая перадача пра сапраўднае жыццё? І навошта было ўбіраць тыя, што ўжо ішлі? Існаваў, напрыклад, цыкл пад назвай "Дрэва жыцця" — пра наш радавод. Перадачы былі па-сапраўднаму таленавітымі, але з прыходам Рыбакова зніклі з экрана. А па тых, што з'явіліся замест іх, стала відавочнай знявага ўладаў, якія блаславілі сённяшні эфір, да гледачоў. З такой жа пагардай (а глядзяць БТ і ГНТ у асноўным вяскоўцы) ставіцца да іх "прасунутая" інтэлігенцыя, маўляў, ніякай грамадзянскай свядомасці, адна толькі пакорлівасць ды палітычная інертнасць. А вёска жыве рэальным і цяжкім жыццём, не вельмі давярае лухце, якая гучыць у эфіры, але амаль нічога не ведае аб тым, што робіцца ў краіне, бо знаходзіцца ў інфармацыйнай і культурнай блакадзе.

Аднадушша вёскі на выбарах — таксама ілюзія. Я, напрыклад, за апошнія пяць гадоў не сустрэла ніводнага старшыні альбо раённага спецыяліста, які б не разумеў, у якім становішчы знаходзіцца краіна. Радавыя ж сяляне — людзі паднявольныя, на якіх цісне такі вертыкальны слуп, што не ўздыхнуць, не войкнуць. Яны прывязаны да зямлі і поўнасцю залежаць ад улады. Так што, перш чым наракаць на "несвядомыя" масы, можа, варта самім нам, інтэлігентам, арганізаваць суботнік па ўборцы каменя, раскіданага ўладай? Пачаць, напрыклад, з шырокамаштабнай акцыі па вяртанні электронных СМІ грамадскасці, у якой узялі б удзел усе сумленныя, неабыякавыя да лёсу Айчыны людзі — незалежна ад іх сацыяльнай, партыйнай ці рэлігійнай прыналежнасці? І першым пытаннем да тых, хто хоча быць абраным у органы мясцовай улады, павінна быць: а што вы збіраецеся рабіць дзеля свабоды слова ў краіне? І, безумоўна, абавязкова трэба падтрымаць цудоўную ініцыятыву Аляксандра Рыгоравіча Лукашэнкі, які яшчэ ў сярэдзіне 90-х падкрэсліваў неабходнасць стварэння грамадскага назіральнага Савета за дзейнасцю электронных СМІ. Гаварыў ён і пра тое, што нельга прымушаць журналістаў паступаць насуперак іх маральным прынцыпам. Добра было б, каб усе мы помнілі гэтыя яго словы. А калі ён сам забыў — трэба напомніць.

Расказваць, што ў гады вялікай эканамічнай дэпрэсіі сярод грамадзян ЗША была распаўсюджана анкета з адзіным пытаннем: ці лічыце вы сябе прадстаўніком вялікай нацыі? І кожны амерыканец адказаў: "Так лічу!". З гэтага пачалося адраджэнне краіны. Дык можа, надышоў і для нас час адчуць сябе хаця б проста нацыяй, годнай жыць па нармальных чалавечых законах, а не ў свеце падменаў і падманаў?

Ганна АРЦЮШКЕВІЧ.

ПУЛЬС

Еўрапейскі гуманітарны універсітэт атрымае свой будынак

Некалькі чатырохпавярховых карпусоў універсітэта будуць пабудаваныя на пляцоўцы каля Сляпянскага вадасховішча паміж вуліцай Філімонава і Старабарысаўскім трактам — непадалёк ад будучага будынка Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі.

Зараз на гэтым месцы плошчай прыкладна 5 гектараў размешчана 12 прыватных дамоў, што засталіся ад старой вёскі. Умовай гарвыканкама для заказчыка будаўніцтва з'яўляецца іх знос, паколькі ў горада на знос старых дамоў і добраўпарадкаванне гэтай тэрыторыі няма сродкаў. У адпаведнасці з генеральным планам Мінска ў гэтым месцы закладзена перспектыўнае размяшчэнне ландшафтна-рэкрэацыйнай зоны.

Плануецца, што ў новых карпусах, будаўніцтва якіх павінна завяршыцца да 2005 года (аднachасова з новым будынкам Нацыянальнай бібліятэкі), размесцяцца навучальныя памяшканні для 1,5 тысячы студэнтаў і бібліятэка. Акрамя таго, ЕГУ стане першым мінскім ВНУ з убудаванай аўтастаянкай у цокальным паверсе будынка.

Лавінія АРЭШКА.

Гомельскія шпалеры будуць з «плацінай»

Плацінавыя медалі якасці атрымала на выставе ў Маскве прадукцыя гомельскага адкрытага акцыянернага таварыства "Гомельшпалеры".

Больш за 200 вытворцаў шпалераў з Расіі і Беларусі прынялі ўдзел у Міжнароднай выставе "Нацыянальная слава", што прайшла ва Усерасійскім выставачным цэнтры ў Маскве. Як паведаміў БелаПАН начальнік аддзела маркетынгу прадпрыемства Вячаслаў Андрэеў, шпалеры гомельскіх вытворцаў, прадстаўленыя на выставе, выклікалі сапраўднае захапленне. Плацінавыя медалі якасці былі прысуджаны калектыву ААТ "Гомельшпалеры" за ўсе асноўныя віды прадукцыі. Новыя ж узоры насценных пакрыццяў і вінілавыя шпалеры атрымалі Знак якасці XXI стагоддзя і залатыя медалі.

Людміла ВАЛЕЎСКАЯ.

Няўдалы аўкцыён

Няўдалай аказалася спроба Віцебскага аблвыканкама выратаваць мясцовы бюджэт шляхам продажу акцый абласной маёмасці. Выстаўленыя на аўкцыён каштоўныя паперы 35 прадпрыемстваў аграпрамысловага комплексу не знайшлі пакупнікоў.

Не ўдалося збыць мяса-малочныя і льноперапрацоўчыя заводы, ад продажу якіх меркавалася атрымаць каля 30 мільярдаў рублёў. Абыякавасць патэнцыяльных інвестараў да абласной маёмасці ў многім тлумачыцца тым, што прапанаваныя пакупніком пакеты акцый утрымлівалі толькі ад 10 да 47% статутнага капіталу і, такім чынам, не давалі інвестарам набыць разам з акцыямі кантроль над прадпрыемствамі.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Людзі чакаюць скарачэнняў

Да 1 красавіка 2003 года ў Магілёўскай вобласці будзе завершана рэарганізацыя суб'ектаў комплексу, што абслугоўвае сельскую гаспадарку. З гэтай прычыны мяркуецца скарачэнне каля 2 тысяч работнікаў.

Перамены чакаюцца і ў перапрацоўчым комплексе вобласці. У прыватнасці, разглядаецца магчымасць скарачэння з 18 да 14 колькасці малочных заводаў з-за іх нізкай загружанасці, закрыцця неэфектыўных Глускага і Асіповіцкага кансервавых заводаў, Крычаўскага мясакамбіната.

Канстанцін УВАРАЎ.

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ

Чытайце «Альгердаву дзіду» Вольгі Іпатавай

У сядзібе ГА "БНФ "Адраджэньне" прайшла прэзентацыя кнігі вядомай пісьменніцы Вольгі Іпатавай "Альгердава дзіда". У кнігу ўвайшлі тры гістарычныя раманы, прысвечаныя станаўленню Вялікага княства Літоўскага і асобам, якія аказалі значны ўплыў на фарміраванне першай нашай дзяржавы.

З уступным словам да прысутных звярнуўся старшыня Партыі БНФ Вінцук Вячорка. Ён адзначыў выключную ролю Вольгі Іпатавай як пісьменніцы ў развіцці беларускай літаратуры і як чалавека, які шмат робіць для станаўлення беларускага грамадства. Зазначыў, што падчас відавочнага крызісу, які сёння перажывае беларуская інтэлігенцыя, спадарыня Іпатава застаецца прыкладам непахіснасці і прынцыповасці ва ўсіх пытаннях, што тычацца беларускасці.

Вольга Іпатава падзякавала ўсім прысутным у зале, а таксама ўсім тым, хто дапамагаў ёй у працы над кнігай і проста падтрымліваў пісьменніцу ў цяжкія хвіліны. Таксама зазначыла, што прэзентацыя твора адбываецца ў сядзібе ГА "БНФ "Адраджэньне", а калісьці першыя сустрэчы франтаўцаў праходзілі ў Доме літаратараў.

Як "набытак беларускай нацыі" акрэслілі твор Вольгі Іпатавай сябры пісьменніцы. Яны адзначылі унікальнасць і значнасць прэзентаванай кнігі, пажадалі творцы плённай працы і хутчэйшага з'яўлення новых кніг.

Прэс-служба Партыі БНФ.

ЖИЗНЬ КАК ОНА ЕСТЬ

Как я стал олигархом

В конце прошлого года я стал невольным свидетелем разговора двух стоящих в очереди пенсионеров. Один рассказывал другому, как он к Новому году получил подарок — 25 тысяч рублей. Информация требовала уточнения, и я обратился в Министерство труда и социальной защиты за разъяснением. О разовых выплатах там ничего не знали и посоветовали обратиться в горисполком. Оттуда направили по двум адресам — в районную администрацию и в горсобес.

Разговор с работницей районной администрации был краток. Узнав размер моей пенсии (99.105 рублей), социально защищающая меня чиновница тоном, не терпящим возражений, сообщила, что мне ничего не положено, и в сердцах бросила телефонную трубку. Сотрудница горсобеса оказалась более контактной. Она сообщила о том, что выплаты действительно производились, но денег для этой цели уже нет, а кто не успел, тот опоздал. Узнав о моей пенсии, она голосом Поля Робсона пропела длительное "ого" и добавила: "Пенсионным олигархам помощь не оказывается!".

К тому, что мне "ничего не положено", я был готов с 1992 года! Вначале вместо оплаченного мной автомобиля власть предложила смешную компенсацию.

В 1993 году она, власть, из-за собственного разгильдяйства расторгла договор долгосрочного страхования, которым я застраховал свою внучку еще в 1982 году и за 11 лет выплатил государству немалую сумму денег. В 1996 году, несмотря на Указ президента №438, обязывающий приступить к поэтапному возмещению гражданам Республики Беларусь ущерба, причиненного незаконной финансовой деятельностью субъектов хозяйствования, власть умудрилась быстро и насмерть торпедировать это доброе начинание вместе с Указом президента.

Присвоение титула "пенсионный олигарх" оказалось неожиданным, но не обидным. Более того, я даже почувствовал себя более уверенно и подумал: может быть, мне только кажется, что моя пенсия маленькая, возможно, я не ощущаю этого денежного "громадья"? Поэтому я сравнил свой пенсионный потенциал с потенциалом пенсионера 1990 года, получавшего 120 рублей в месяц. Оказалось, что тогдашний средний пенсионер потенциально сильнее нынешнего "пенсионного олигарха" в 2,5 раза!

Как гражданину и олигарху мне удалось ознакомиться с документом, из-за которого началась эта история. Выяснилось, что 19 ноября 2002 года Минским горисполкомом было принято решение №1723, согласно которому в целях социальной поддержки малообеспеченных граждан главам администраций районов предписывалось обеспечить выплату единовременной денежной помощи в размере 25 тысяч рублей. К малообеспеченным гражданам были отнесены неработающие пенсионеры и инвалиды 1-й и 2-й групп, размер пенсий которых в октябре 2002 года не превысил утвержденного бюджета прожиточного минимума на душу населения.

Первая "заморочка" оказалась в первом пункте решения и заключалась в словах: "По заявительному принципу". В самом деле, если известно количество граждан, подпадающих под решение, для чего им писать заявления? Вторая непонятка вкралась во второй пункт решения. Там черным по белому написано: "Оказание помощи произвести...в сумме 28.275 тысяч рублей...". Если эту сумму разделить на размер помощи — 25 тысяч рублей — то по Малинину и Буренину получится, что решением №1723 можно "охватить" 1131 человека. Много это или мало для нашей двухмиллионной столицы?

Узнать, сколько малообеспеченных граждан на сегодняшний день проживает в Минске, не удалось. Зато стали известны данные по одному из районов. Картина довольно мрачная: нуждающихся граждан — 8000, а помощь получили 237 человек. Таким образом, коэффициент полезного действия (КПД) решения составляет 2,94 процента. Стали понятными фразы: "По заявительному принципу", "Кто не успел — тот опоздал".

Леонид СКАЛУБО, "пенсионный олигарх".

КРОПКІ НАД «І»

Прыкрая недакладнасць па віне аўтара

Да ветэранаў мы, журналісты рэдакцыі, ставімся з асаблівай павагай. Іх лістам даём "зялёнае святло" ў першую чаргу. Давяраем настолькі, што ў некаторых выпадках не лічым неабходным перапраўляць кожны факт ці нейкую там лічбу.

Менавіта так аднесліся ў рэдакцыі і да ліста жыхара г.Мінска Аляксандра Плыгаўкі. І хто б мог падумаць, што ён, паважаны чалавек, пераблытае нумары паліклінікі. Яго разважанні выкліканы наведваннем дзяржаўнага доктара-стаматолага паліклінікі №7, а не №13, як гэта адзначаецца ў публікацыі "Вырвать зуб — проблема, поставить искусственный — проблема вдвойне" ("Народная воля", 20.12.2002 г.).

Звяртаючы ўвагу А.Плыгаўкі на тое, што сваёй недакладнасцю ён падвёў рэдакцыю, мы адначасова прыносім прабачэнне калектыву 13-й гарадской стаматалагічнай паліклінікі, які не мае ніякіх адносін да пытанняў пенсіянера А.Плыгаўкі. Просім усіх аўтараў лістоў у "Народную волю" больш уважліва ставіцца да кожнага слова.

Рэдакцыя газеты "Народная воля".

Невушаву пагражае зняволенне да 7 гадоў

Завяршылася судовае следства па крымінальнай справе ў адносінах да дырэктара віцебскага замежнага прадпрыемства "Вітэла", былога старшыні гарвыканкама абласнога цэнтра Валерыя Невушава. Пасля спрэчак бакоў пракурор палічыў, што доказаў, сабраных супрацоўнікамі мясцовага ўпраўлення КДБ супраць Невушава, дастаткова для таго, каб пакараць яго пазбаўленнем волі ў калоніі строгага рэжыму на 7 гадоў і адзін месяц.

У сваю чаргу адвакаты падсуднага ўпэўнены, што ён ні ў чым не вінаваты, і заяўляюць, што следства было неаб'ектыўным, вялося са шматлікімі памылкамі, не ўтрымлівае пераканаўчых доказаў віны дырэктара.

Сам Невушаў сцвярджае, што абвінавачванні абсурдныя і што справа яго ўзнікла таму, што ён паспрабаваў навесці парадак на прадпрыемстве.

Цікава, што новы ўпраўляючы фабрыкі "Вітэла" з нямецкага боку, выступіўшы на судовым працэсе, падтрымаў Невушава і заявіў, што ў германскага канцэрна "Швартау", які з'яўляецца заснавальнікам замежнага прадпрыемства ў Віцебску, няма прэтэнзій да падсуднага.

Такім чынам, пакуль што нельга прадбачыць, якім будзе змест судовага прыгавору.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

У Наваполацку павесіліся пяцёра мужчын

У першыя дні 2003 года ў Наваполацку адбылося пяць самагубстваў. Усе пяцёра — мужчыны ва ўзросце ад 47 да 62 гадоў, прычым усе яны павесіліся.

На водаправоднай трубе ва ўласнай кватэры павесіўся 47-гадовы аператар ААТ "Нафтан". У лясным масіве ў 150 метрах ад будынка мясцовага прадстаўніцтва "Пріорбанка" знойдзены труп 52-гадовага рабочага Полацкага малкамбіната, які павесіўся на дрэве на электрычным шнуры. Пакончыў з сабой 54-гадовы слесар ААТ "Палімір" — ён павесіўся ў сябе на кухні на вяроўцы для бялізны, прымацаванай да водаправоднай трубы. У сваёй кватэры павесіўся 62-гадовы пенсіянер. Знойдзены труп 54-гадовага механіка ААТ "Нафтазаводмантаж", які таксама павесіўся ва ўласнай кватэры.

Андрэй АЛЯКСАНДРАЎ.

О ВЫБОРАХ

В Европе соревнуются партии, у нас — швеи-мотористки

Вначале заголовок был другим — "Остановите музыку". Такие слова обычно бросают музыкантам, которые, как говорится, уже достали. Именно это хочется сказать, когда слышишь предвыборные трели как власти, так и оппозиции. Уже какую кампанию подряд звучат одни и те же мелодии, которые всегда заканчиваются фальшивыми аккордами, вызывающими радость одних и разочарование других. И всегда не признаются Западом.

Так не пора ли сменить предвыборный репертуар? И одним, и другим. Спросите: "А на какой?". Отвечаю: "На западноевропейский". Или хотя бы позаимствовать опыт соседей.

Сколько оппозиционеров и журналистов наших побывало в последние годы в Польше и Литве на разных семинарах, выборах и тусовках. Не счесть! Но, похоже, околдованные местными мелодиями, они так и не уловили современные европейские нотки.

Вспомним, о чем они говорили и писали, возвратясь из странствий. О том, что в Литве и Польше приглашают на выборы наблюдателей из других стран, активно борются с нарушениями законодательства...

Это, конечно, важно, но не главное. Основные отличия избирательных кампаний, проводимых соседями, от наших — в другом. В Европе соревнуются партии, а не швеи-мотористки. Даже в России половина депутатов Государственной Думы избирается по партийным спискам. Почему?

Программу вывода страны из кризиса не смогут разработать ни доярка, ни швея-мотористка, если они даже и передовики производства. Ибо это под силу только ведущим экономистам и политикам. А они-то и кучкуются в партиях, а отнюдь не на животноводческих фермах.

Парламент, как известно, утверждает правительство. Но кого может предложить, скажем, бывшая швея-мотористка на пост министра обороны или министра экономики? Ведь наш генералитет, как и экономические светила, тусуются вовсе не в швейных цехах легпрома и даже не в правлениях колхозов. Ясно, что такие "депутаты из народа" проголосуют за того, кого им подсунет власть, ибо никого другого они не знают. Квалифицированное правительство могут предложить и утвердить только партии. Они же заранее готовят специалистов для работы в правительстве.

Нелишним будет вспомнить: какие обещания дают избирателям "выдвиженцы из народа"? А вот эти: отремонтировать школу, построить мостик через ручеек... Придя в парламент, они начинают добиваться выполнения своих обещаний. Их волнует не "строительство страны", чем и должен заниматься парламент, а строительство мостика через ручеек.

А теперь представьте сто или двести парламентариев, и каждый из них обеспокоен только собственным обещанием: то ли ремонтом школы, то ли обогревом птичника... Каждый из них рвется к микрофону и поет лишь о своем наболевшем: о птичнике и ручейке. Что получится? Балаган, а не парламент. Таким участникам дискуссии практически невозможно о чем-либо договориться. Ведь каждый связан своим обещанием.

Подобные парламенты-говорильни были еще в Древней Греции. 150 лет тому они существовали и в Европе. И уже тогда видели их слабость. Крупнейший теоретик государственного права тогдашнего германского общества Вильгельм Грэве утверждал: *"Только партии являются образованиями, способными заменить хаотическую борьбу всех против всех ясной позицией большинства социальных групп и создать дееспособные органы управления".*

Именно превращение выборного процесса в состязание партий и помогло построить современную Европу. У нас же партии обзывают "кучкой политиканов" и по-прежнему перекрывают им дорогу в парламент.

Словом, как ни крути, "выдвиженцы из народа" проигрывают по всем статьям тем, кого партии вносят в свои списки. Зато первыми очень легко управлять. Одного можно выдвинуть на работу в министерство — и он уже становится для власти своим. Другого включить в делегацию, отправляющуюся за рубеж, третьему посодействовать в решении какого-то важного для него житейского вопроса... Глядишь, и парламент стал "ручным", охотно штампует законы, нужные для представителей власти. Он служит уже не народу, избравшему его, а кучке политиканов, дорвавшихся до власти.

Или вот еще вопрос: о прозрачности и честности выборов. Весь процесс движения бюллетеней, от печатания до поступления на избирательные участки, должен быть под общественным контролем. Урны во время голосований и подсчет голосов — тоже. Для этого и необходимо, чтобы примерно половина избирательных комиссий состояла из представителей оппозиции. Чтобы они могли контролировать весь процесс. А что у нас? Ну включат одного оппозиционера в участковую комиссию. Отойдет он перекусить или, извините, в туалет, и в это время можно и пачку нужных бюллетеней затолкать, и урну подменить и т.д.

Кто и где это детально "разложил по полочкам"? В какой статье или лекции? А ведь можно было бы эти прописные истины давно втолковать рабочему классу и трудовому крестьянству. И тогда, куда бы ни заехал Александр Григорьевич, ему докучали бы не только вопросами: "Почему растут цены? Почему собираются увеличивать пенсионный возраст?", но и спрашивали бы: "Когда будут честные выборы по партийным спискам?".

Когда-то среди тусовочных мэтров, раздосадованных такой разъяснительной работой, бродила идея о создании группы толковых авторов, которые могли бы сочинить материалы на тему выборов и для печати, и для аудитории. Насколько мне известно, она одобрялась экспертами ОБСЕ. Может, стоит вернуться к ней?

Сейчас на разных общественных тусовках не смолкают дискуссии на тему: "Участвовать в выборах или не участвовать?". Более наивного вопроса и не придумать.

Для чего же создаются партии? Чтобы участвовать в выборах. В выборах, но не в фарсе или их имитации.

Вне всяких сомнений, участие в избирательной кампании необходимо. Это хорошая возможность для разъяснительной работы среди населения. Но при этом следует настойчиво добиваться совершенствования законодательства и практики проведения выборов с тем, чтобы они были прозрачными и честными. Ежели власть не захочет идти на это, то, по-моему, и не следует участвовать в голосовании. Лучше на последнем этапе снять своих кандидатов и отказаться от игры в выборы. Думается, что оппозиция допустила большую ошибку, когда не поступила так на последних президентских выборах.

Итак, есть над чем задуматься. В первую очередь власти. Ибо путь, которым она движется, хорошо известен. Это путь иракского Хусейна, югославского Милошевича, кубинского Кастро, северокорейских лидеров... И финал его тоже известен. Так, может, и в самом деле пора остановиться? Фальшивые выборы никому не нужны.

Алесь ДРАБЧУК.

БИЗНЕС ПО-РОССИЙСКИ

Супруга Юрия Лужкова купила Русский земельный банк

Супруга мэра Москвы Юрия Лужкова предпринимательница Елена Батурина приобрела в конце прошлого года контрольный пакет акций — 52,96 процента — Русского земельного банка, сообщает газета "Коммерсант".

Как отмечает издание, покупка контрольного пакета акций банка физическим лицом в России — явление крайне редкое, обычно его оформляют на юридических лиц. А уж официальная покупка банка супругой крупного политического деятеля — случай и вовсе уникальный.

Русский земельный банк был создан в 1994 году в Егорьевске. Он тесно связан с бизнесом семьи московского мэра и его ближайшего окружения. Правда, в его совет директоров не вошли Елена Батурина, ее брат Виктор Батурин и скульптор Зураб Церетели. Весной 1999 года последнего сменил Александр Юрьевич Лужков. Тогда же у банка появились новые акционеры, крупнейшим из которых стал Банк Москвы (45,7 процента). А через год, когда и Александр Лужков покинул Русский земельный банк, владельцем его контрольного пакета (50,93 процента) стал Банк Москвы. Еще через год распоряжением Юрия Лужкова от 2 августа 2001 года Русский земельный банк стал уполномоченным банком правительства Москвы.

По стечению обстоятельств, сообщает "Коммерсант", через несколько месяцев после этого доля Банка Москвы в Русском земельном банке снизилась до 30,37 процента, и у него появился новый акционер — Елена Батурина (19,63 процента). Летом прошлого года она стала председателем совета директоров, а в ноябре правительство Москвы постановило продлить банку статус уполномоченного еще на полтора года. Теперь Елена Батурина стала владелицей контрольного пакета акций банка.

Согласно данным, представленным Батуриной в Банк России, она является единоличной владелицей ЗАО "Интеко" (по данным Московской регистрационной палаты, она владеет только 50 процентами акций фирмы, а еще 50 принадлежат ее брату Виктору Батурину) и ЗАО ТПК "Трас". Ей также принадлежат 80 процентов акций ООО "Старая усадьба", 70 процентов акций ЗАО "Конный завод "Батан" (по данным МРП, ее доля составляет 50 процентов) и 3,3 процента акций ЗАО "Миуссы-2".

Между тем первый вице-президент ЗАО "Интеко" Виктор Батурин заявил, что покупка Еленой Батуриной контрольного пакета Русского земельного банка — "это достаточно рядовое событие". По данным "Коммерсанта", на 1 октября 2002 года Русский земельный банк занимал 233-е место по сумме чистых активов (1,4 миллиарда рублей) и 319-е место по размеру капитала (0,23 миллиарда рублей).

Лента RU.

ЧЫТАЧ — ЧЫТАЧАМ

А ці не самі вінаваты?

Добры дзень, паважаная "Народная воля"!

У №215 ад 25 кастрычніка 2002 года быў надрукаваны крык "SOS!" грамадзяніна нашай краіны Івана Паўлавіча Шкетава з г.Глыбокае, звернуты да амерыканскага народа і асабіста прэзідэнта ЗША Джорджа Буша. Наш пенсіянер просіць аб дапамозе з прычыны гаротнага, жабрачага, безвыходнага становішча.

Безумоўна, гэта сапраўдная трагедыя не толькі І.Шкетава, а і многіх, многіх людзей старэйшага пакалення, якія, нібы выціснуты лімон, зараз кінуты дзяржавай на волю лёсу. Я глыбока і шчыра ім усім спачуваю і вельмі не хацеў бы крыўдзіць. Але мушу непасрэдна звярнуцца да гэтых няшчасных людзей, якія стогнуць і плачуцца, спытацца ў іх: а ці не вінаваты — зноў жа многія, калі не ўсе, што і самі, і іх дзеці і ўнукі, і ўся краіна апынулася на краі прорвы?

Так, ні для кога не сакрэт: жыццё ў беларусаў сёння горш за жабрацкае, народ катастрафічна вымірае. Але ж у нас не вайна. І кіраўніцтва краіны ўвесь час цвердзіць пра поспехі, рост, уздым і г.д. Дык чаму тады амерыканскі народ і яго прэзідэнт павінны карміць беларусаў? Гэта ж абсурд, свет з таго смяяцца будзе.

Давайце гаварыць па шчырасці. Мы ж самі катэгарычна адмовіліся будаваць для сябе такое жыццё, якое пабудавалі для сябе тыя ж амерыканцы, іншыя краіны цывілізаванага свету. Мы вуснамі нашага правадыра адмовіліся за ім ісці. І вось маем тое, што маем. Бо шмат хто са старэйшага, як І.Шкетаў, пакалення падтрымлівалі — і зараз яшчэ падтрымліваюць — той самы рэжым, які нам усім і выкапаў бездань. І ўсе мы, па волі зараз стогнучага электарату, туды трапілі. Па волі тых, хто ніколі не жыў сваім розумам, заўсёды па-рабску схіляўся перад любым начальствам. На розных савецкіх ілжэсвятах такія спраўна цягалі плакаты тыпу "Смерть американскому империализму!", "Слава КПСС!", "гневно клеймили зажравшихся буржуев", бяздумна падхопліваючы лухту афіцыйнай прапаганды... А зараз? Мо паразумнелі? Дай Бог.

Але звычка не думаць і да разумных людзей не прыслухоўвацца ў таго-сяго яшчэ засталася. Такія раней любілі дыктатуру пралетарыята, а зараз любяць дыктатуру цемрашалаў. Ды пры гэтым яшчэ хочуць карыстацца дабротамі дэмакратычных краін, якіх жа самі ганілі і ганьбілі. Так не бывае, даражэнькія! Сваіх "талераў" не захацелі, дык мусім на дохлым "зайцы" ехаць. І на расійскі рубель, відаць, няма надзеі. Вось і звяртаецца І.Шкетаў не да Лукашэнкі і Пуціна, што, здавалася б, было лагічным, а да амерыканскага прэзідэнта.

Цікава, а ці не памятаеце, шаноўныя прасіцелі, за каго вы галасавалі ў 1994-м? Так, правільна: за вялікі калгас, толькі не за дэмакратычную вольную Беларусь. А ці памятаеце, як з дапамогай многіх з вас у 1995-м гвалтавалі на рэферэндуме родную мову, рвалі на шматкі нашы нацыянальныя святыні — бел-чырвона-белы сцяг і герб "Пагоня"? (Яны і цяпер для многіх з'яўляюцца жупелам.) Ці памятаеце вы, як казалі "так!" рэферэндуму 1996-га, які прывёў да гандлю Бацькаўшчынай? А ці памятаюць тыя, што аж заходзіліся ад злосці, калі летам 2001 года я прапаноўваў ім паставіць подпіс у падтрымку прэтэндэнта на пасаду прэзідэнта краіны — прарока беларускага народа Зянона Пазьняка? Хіба такой бы была наша краіна, наша жыццё, каб быў зроблены разумны выбар?

Многія, што і казаць, не скарысталі шанец, самі адмовіліся ад людскага жыцця. І сваім унукам-праўнукам дарогу да яго закрэслілі. Як жа такіх зразумее прэзідэнт Джордж Буш? Тыя краіны, дзе народ паважае сябе і крочыць разам з цывілізацыяй, даўно дасягнулі высокага ўзроўню жыцця. І былыя савецкія рэспублікі, дзе ў 1991 г. да ўлады прыйшлі тамтэйшыя "Пазьнякі", праз перашкоды і цяжкасці ідуць у гару. І ў нас ёсць адзінае выйсце — устаць з каленяў і будаваць свой уласны Беларускі Дом - у супольнасці, супрацоўніцтве і сяброўстве з усім цывілізаваным светам.

З павагай

Мікола КАНАХОВІЧ, афіцэр у адстаўцы.

г.Пружаны.

P.S. Ганарар прашу пакінуць на развіццё газеты.

СЕ ЛЯ ВІ

Загадкавая беларуская душа

Непадказальная логіка ўсё ж у нашага брата-беларуса! Да гэтай высновы прыходзіш, пазнаёміўшыся з вынікамі апошняга сацыялагічнага апытання, праведзенага інстытутам НІСЭПД. Беларусы ў пераважнай бальшыні выступаюць за незалежнасць сваёй краіны, і амаль у той жа бальшыні выступаюць за... уваходжанне Беларусі ў склад Расіі.

74,9% апытаных далі свае ўхвальнае "не" любым формам інтэграцыі паміж Расіяй і Беларуссю, якія вядуць да страты нашай краінай суверэнітэту. [illegible] Наш народ не хоча ў братнія абдымкі Расіі, а хоча жыць уласным жыццём у сваёй уласнай кватэры. Ур-р-р-ра!

[illegible]

Алесь СІЛІЧ.

ДАЙДЖЕСТ

Умер музыкант группы «Би Джиз»

В одной из больниц Майами скончался вокалист и басист группы Bee Gees Морис Джибб. На днях он перенес инфаркт и находился в крайне тяжелом состоянии. 9 января 53-летний музыкант обратился к врачам с жалобами на боли в животе. Его положили в больницу для проведения операции на кишечнике. Однако в ходе хирургического вмешательства его сердце остановилось. Певца удалось реанимировать, но его состояние оставалось критическим. До последнего момента с ним находились жена и дети. В больницу также прилетали мать Джибба и его брат-близнец Робин.

Группа Bee Gees была основана братьями Джибб в австралийском Брисбене в конце 50-х годов. Пик ее популярности пришелся на 1960—1970-е годы. Самые известные песни коллектива — "Massachusetts", "Words" и "I've Got to Get a Message to You". В 1997 году группа стала лауреатом премии Brit Awards за вклад в мировую музыку. 31 декабря 2001 года музыканты Bee Gees стали кавалерами ордена Британской империи.

Ту-154 совершил аварийную посадку в Новосибирске

Самолет Ту-154 авиакомпании "Сибирь", следовавший из Новокузнецка в Москву, совершил вынужденную посадку в аэропорту "Толмачево" в Новосибирске. Командир экипажа сообщил, что у самолета не убирается стойка левого шасси, в связи с чем было принято решение о посадке в Новосибирске. Выработав топливо, самолет благополучно приземлился. На борту самолета находились 105 пассажиров и 10 членов экипажа. Никто не пострадал.

Палестина просит мир вмешаться в ближневосточный конфликт

Палестинский министр Саеб Эрекат призвал международное сообщество вмешаться в палестино-израильский конфликт, так как, по его мнению, это единственный выход из создавшегося положения. Эрекат сказал, что конфликт уже достиг той стадии, когда обе стороны уже не в состоянии прийти к соглашению, поэтому необходимо вмешательство третьей стороны. "Международное сообщество должно понять, что противоборствующие стороны находятся в неравном положении — одна сторона является оккупантом, а другая — оккупированной. Вмешательство извне должно исправить этот дисбаланс", — заявил палестинский министр.

Такое заявление Эрекат сделал после того, как Израиль не пустил его и других палестинских официальных лиц на конференцию в Лондон, которая должна состояться во вторник. Но, несмотря на это, конференция не будет отменена, а палестинским делегатам Тони Блэр предложил участвовать в ней по телефону.

В израильских гостиницах туристам выдадут противогазы

Министерство туризма Израиля решило обеспечить гостиницы страны противогазами на случай химической атаки. Всего отелям было передано 10 тысяч противогазов. Все гостиницы также были снабжены видеокассетами с инструкцией по пользованию противогазами на нескольких языках.

Тем туристам, которые не собираются останавливаться в гостинице, предлагается брать противогазы напрокат в сети супермаркетов Израиля. Турист должен будет предъявить заграничный паспорт и заплатить 200 шекелей, из которых 100 можно будет получить обратно, вернув противогаз в магазин.

В Гонконге строят первый китайский Диснейленд

В Гонконге прошла торжественная церемония начала строительства первого Диснейленда в Китае. В церемонии приняли участие представители компании "Уолт Дисней", члены правительства Гонконга и другие официальные лица. Микки Маус, Плуто, Белоснежка и семь гномов развлекали гостей наряду с исполнителями традиционных китайских танцев. Для постройки тематического парка и гостиниц было осушено более 100 гектаров морского дна. Правительство Гонконга инвестировало в проект 13 миллиардов долларов, что позволит приобрести большую часть акций и рассчитывать на процент от прибыли.

Строительство должно быть завершено в 2006 году. Планируется, что парк развлечений будет принимать до пяти миллионов китайцев ежегодно, в основном представителей растущего среднего класса.

Тысячи демонстрантов в Лос-Анджелесе призвали Буша остановиться

В центре Лос-Анджелеса прошла акция противников войны с Ираком. Тысячи демонстрантов несли транспаранты "Остановить войну", "Нет крови за нефть" и скандировали "Остановить Буша сейчас!". Возглавлял демонстрацию известный актер и борец за мир Мартин Шин, который сейчас играет президента США в популярном телесериале "Западное Крыло". Шин вез инвалидное кресло, в котором сидел ветеран вьетнамской войны Рон Ковик. История его жизни была описана в фильме "Рожденный четвертого июля".

У КНДР нет ядерных секретов, но «море огня» найдется

Северная Корея вновь опровергла предположения официальных лиц США о том, что Пхеньян разрабатывает секретную ядерную программу. Кроме того, на любой вызов Соединенных Штатов КНДР пообещала ответить "морем огня". Накануне Пхеньян уже высказывался в адрес "американских ядерных маньяков", грозя Америке "священной войной". Представитель КНДР на переговорах с МАГАТЭ заявил, что ядерный реактор в северокорейском городе Йонбьон сможет заработать уже в ближайшие недели. При этом северокорейские дипломаты в США пытаются доказать, что Пхеньян не собирается создавать ядерные бомбы.

Английская королева к атакам «Аль-Кайеды» готова

Опасаясь возможных террористических актов со стороны "Аль-Кайеды", королева Великобритании Елизавета II приказала оборудовать в Букингемском дворце и Виндзорском замке, главной загородной резиденции английской королевской семьи, так называемые комнаты безопасности.

Эти помещения повышенной безопасности способны защитить королевскую семью от газовой атаки, бомбардировок или покушения на жизнь. Толщина стальных стен в комнатах составляет 45 сантиметров. Кроме того, стены комнат являются огнеупорными и пуленепробиваемыми, им не страшен даже минометный обстрел.

По сообщениям "Рейтер", "Financial Times", "Интерфакс", "Би-Би-Си".

ИСТОРИЯ

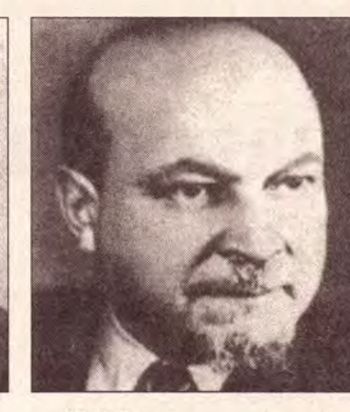
«Дело врачей»

Апогей государственного антисемитизма

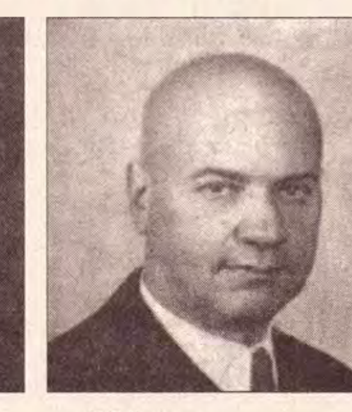
Полвека назад, 13 января 1953 года экстренное сообщение ТАСС, переданное всеми средствами массовой информации, оповестило советских людей и весь мир об аресте в Москве "группы врачей-вредителей". Состоявшая из виднейших медиков, эта группа якобы ставила целью "путем вредительского лечения" сократить жизнь руководящих партийных и военных деятелей СССР, причем секретарей ЦК КПСС А.А.Жданова и А.С.Щербакова уже умертвила. Большинство участников группы (профессора М.С.Вовси, Б.Б.Коган, А.И.Фельдман, А.М.Гринштейн, Я.Г.Этингер и др.), согласно сообщению, были связаны с "международной еврейской буржуазно-националистической организацией "Джойнт". Эта организация, "созданная американской разведкой якобы для оказания материальной помощи евреям в других странах..., проводит широкую шпионскую, террористическую и иную подрывную деятельность..., в том числе и в Советском Союзе". Другие участники группы (профессора В.Н.Виноградов, М.Б.Коган, П.И.Егоров) "оказались давнишними агентами английской разведки".

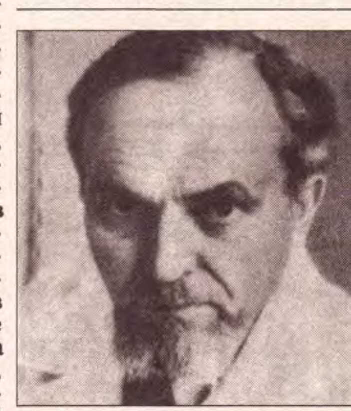
М.С.Вовси.

Б.Б.Коган.

Я.Г.Этингер.

М.Б.Коган.

В.Н.Виноградов.

П.И.Егоров.

В.Х.Василенко.

Из 9 человек, названных в сообщении ТАСС, 6 были евреями, а остальных молва превратила в "скрытых евреев". Дело "врачей-убийц" стало апофеозом политики государственного антисемитизма, проводившейся сталинским тоталитарным режимом. Эта политика имела целью устранение "еврейского влияния" на социально-политическую и культурную жизнь общества. Осуществлялась она путем форсированной ассимиляции евреев и административно-репрессивных мер.

Ужесточение этой политики в послевоенный период было обусловлено комплексом внутри- и внешнеполитических причин: дальнейшей шовинизацией национальной политики Кремля, обострением противостояния СССР Западу, оценкой Сталиным сионизма и Государства Израиль как "ударной силы империализма США", а советских евреев — как его потенциальной "пятой колонны".

Основными вехами указанного процесса стали разгон Еврейского антифашистского комитета в СССР (1948) и уничтожение его деятелей (1952), ликвидация всех еврейских культурных учреждений в СССР и аресты почти всех работников еврейской культуры(1949), кампания травли ассимилированных евреев, работавших в культурах других народов СССР — "борьба с космополитизмом" (1949), антиеврейские кадровые чистки в промышленности, науке и т.д. (1949—1953).

Завязка «дела врачей»

Выступая на закрытом заседании XX съезда КПСС с докладом "О культе личности и его последствиях", Н.С.Хрущев связал возникновение пресловутого "дела" с именем врача Кремлевской больницы Л.Ф.Тимашук, "негласного сотрудника органов госбезопасности". Ее письмо Сталину о "неправильных методах лечения", применяемых якобы ведущими медиками, и побудило того отдать приказ об их аресте.

В жизни, однако, все было иначе. Исходным пунктом стало письмо Сталину от старшего следователя МГБ СССР подполковника М.Д.Рюмина от 2 июля 1951 года. Рюмин утверждал, что министр государственной безопасности В.С.Абакумов запретил ему расследовать "террористическую деятельность" известного кардиолога профессора Этингера, арестованного госбезопасностью за "антисоветские разговоры" и "клеветнические измышления" о советских руководителях, хотя тот уже "признал", что "вредительским лечением" способствовал смерти Щербакова. Приказав поместить Этингера в самую холодную и сырую камеру Лефортовской тюрьмы, Абакумов ускорил его смерть, из-за чего и дело о "медицинском терроре" осталось нерасследованным.

По приказу Сталина Абакумов был смещен и арестован. В тюрьме оказался и ряд его приближенных. Поскольку среди них были и последние сохранявшиеся в аппарате МГБ евреи, все это было подано как вскрытие "сионистского заговорщического центра в МГБ", ставившего якобы целью привести Абакумова к власти в государстве. Новым министром госбезопасности был назначен ставленник Маленкова, заведующий одним из отделов ЦК партии С.Д.Игнатьев. А Рюмин стал начальником следственной части МГБ по особо важным делам и заместителем министра.

Методы ведения «дела»

Почему Абакумов запретил Рюмину выбивать из Этингера показания о "медицинском терроре"? Скорее всего, осторожничал, не зная, каковы намерения Сталина. Ведь Этингер лишь консультировал Щербакова, лечил же его Виноградов — крупнейший терапевт страны, научный шеф Кремлевской больницы и личный врач Сталина, пользовавшийся его доверием. Это доверие он утратил лишь в начале 1952 года, когда, обнаружив у своего пациента высокое давление, чреватое новым инсультом, рекомендовал ему отказаться от активной деятельности.

Рюмин начал с повальной проверки всех, кто работал в то или иное время в Кремлевской больнице и поликлинике. Следственная группа изучала данные агентурных наблюдений, фонограммы прослушивания в квартирах и служебных кабинетах медиков. Была проведена и официальная медицинская экспертиза лечения Щербакова и Жданова. Эксперты, тоже видные медики, понимая, чего от них ждут, дали нужные МГБ заключения. (Горькая, постыдная ирония истории — в 1937 году В.Н.Виноградов подтвердил "вредительский характер" лечения, осуществлявшегося его учителем профессором Д.Д.Плетневым, теперь то же сделали по отношению к нему его коллеги и ученики).

Получив данные экспертизы, Сталин дал санкцию на арест группы кремлевских врачей (поначалу не самых видных, в надежде добыть у них материал на "главных заговорщиков"). Когда цель эта была достигнута, настала и очередь последних.

Следствие велось обычными для тогдашней Лубянки методами. Арестованным сутками не давали спать, на допросах сыпались оскорбления, дикие угрозы ("будем пытать каленым железом", "четвертуем, повесим, посадим на осиновый кол"). Если подследственный не желал оговаривать себя и других, его отправляли в карцер или надевали сдавливающие запястья наручники. И, конечно, били. Неудивительно, что от большинства арестованных удалось добиться "признаний" во вредительстве и связях с иностранными разведками.

Сталин руководит следствием

Назначая Игнатьева министром госбезопасности, Сталин потребовал принять "решительные меры по вскрытию группы врачей-террористов, в существовании которой он давно убежден". Через полгода он пригрозил Игнатьеву: если тот "не вскроет террористов, американских агентов среди врачей, он будет там, где Абакумов". "Я не проситель у МГБ! — гаркнул он на помертвевшего от страха министра. — Я могу и потребовать и в морду дать, если не будут выполняться мои требования..." Чтобы сломить врачей, Сталин лично разрешил применить к ним "меры физического воздействия".

А в ноябре 1952 года, раздраженный медлительностью следственной телеги, приказал Игнатьеву "убрать этого шибздика" (Рюмина) из МГБ. Руководство следствием перешло к другому заместителю министра — С.А.Гоглидзе, давнему подручному Берия. Следствие приобрело иную направленность — "вредительское лечение" стало рассматриваться как элемент "шпионско-террористического заговора", якобы сколоченного в СССР западными спецслужбами.

Сталин приказал Гоглидзе передать следователям, что в МГБ "нельзя работать в белых перчатках, оставаясь чистенькими", и распорядился ознакомить арестованных с "заявлением следствия", которое, по-видимому, сам и составил. В нем говорилось: "в случае откровенного признания вами всех преступлений и полного разоблачения сообщников" и "хозяев" вам будет сохранена жизнь. Цену таких обещаний на собственной шкуре познали фигуранты "открытых" политических процессов второй половины 30-х годов.

Сталин убеждает своих соратников. Письмо Тимашук

Уверенный в том, что и на этот раз вскрыл тайные козни врагов, Сталин был полон решимости пресечь их. Но нужно было сначала убедить в смертельной опасности, нависшей над руководством СССР, остальных его членов. Тут-то и выплыло пресловутое "письмо Тимашук".

Врач-кардиограф Кремлевской больницы Л.Ф.Тимашук в конце августа 1948 года нашла у тяжелобольного Жданова инфаркт миокарда. Однако профессора Егоров, Виноградов и Василенко не согласились с этим диагнозом и заставили Тимашук переписать заключение. Через два дня у Жданова, которому назначили более свободный режим, вновь произошел сердечный приступ. Тимашук, страшась ответственности, решила сообщить о своем первоначальном диагнозе начальнику главного управления охраны МГБ СССР генералу Н.С.Власику, которому административно подчинялась Кремлевская больница. В тот же день ее письмо с приложенной кардиограммой попало к министру госбезопасности Абакумову, который, в свою очередь, передал его Сталину. А на следующий день Жданов умер. На письме же Тимашук появилась сталинская резолюция: "В архив".

Почему сверхподозрительный вождь, вопреки обыкновению, не реагировал на "сигнал"? Доверял мнению корифеев? Или не сожалел о смерти впавшего к тому времени в опалу соратника?

Поскольку Тимашук продолжала обвинять руководство Кремлевки в неправильном лечении и смерти Жданова, ее "проработали" на производственном совещании и перевели в филиал Кремлевской поликлиники. А в июле-августе 1952 года, приглашенная на Лубянку в качестве одного из экспертов, она рассказала следователю эту историю. Игнатьев и Рюмин доложили Сталину, что Абакумов и Власик замяли якобы заявление Тимашук и отдали ее на расправу "иностранным шпионам-террористам".

Зная, как обстояло дело в действительности (его помощник Поскребышев нашел и положил ему на стол злополучную бумагу), Сталин тем не менее приказал арестовать Власика. Собрав 1 декабря членов бюро президиума ЦК, он заявил им, что тот вместе с Абакумовым скрыл от него документ, разоблачавший убийц Жданова. Если бы не его, Сталина, бдительность, были бы уничтожены и другие члены руководства. В подтверждение он приказал послать "признательные" показания арестованных Маленкову, Хрущеву и прочим потенциальным жертвам "медицинского террора". В заключение же бросил: "Вы слепцы, котята, что же будет без меня — погибнет страна, потому что вы не можете распознавать врагов".

Пропагандистская истерия. Новая волна арестов

9 января 1953 года на заседании бюро президиума ЦК КПСС были утверждены тексты сообщения ТАСС об аресте группы "врачей-вредителей". и посвященной этому передовицы "Правды" (по всей видимости, написанной Сталиным). Сам он, однако, на заседании отсутствовал. А через несколько дней страна и мир узнали о "врачах-убийцах", "извергах рода человеческого" и о "скромной советской женщине-патриотке", мужественно противостоявшей им и помогшей правительству сорвать с них маску. Маленков передал Тимашук личную благодарность Сталина, президиум Верховного совета СССР наградил ее орденом Ленина. Словно по сигналу, пресса и радио запестрели материалами, имевшими явно антисемитский характер.

Под этот шумовой аккомпанемент прокатилась новая волна арестов. На Лубянку доставили профессоров В.Ф.Зеленина, Э.М.Гельштейна, Я.Л.Рапопорта, Н.А.Шерешевского, Б.С.Преображенского, С.Е.Незлина и др. К середине февраля было оформлено "дело", по которому проходило 28 врачей. Антиеврейский характер его усилился, поскольку, кроме "вредительства", арестованным инкриминировалась также "националистическая деятельность" — создание сети единомышленников в московских медицинских учреждениях.

Предстояли ли стране новый 1937 год и депортация евреев?

В исторической публицистике, мемуарной и художественной литературе, а также в массовом историческом сознании распространено убеждение, что процесс над врачами должен был стать прологом новой кровавой чистки в высших эшелонах власти и депортации советских евреев. Согласно этой версии, после "открытого" суда над врачами и публичной казни их на крупнейших промышленных предприятиях должны были пройти митинги с требованием покарать всех пособников "убийц", а вслед за тем начаться "стихийные" погромы. Тут, по замыслу Сталина, и обнародовалось открытое письмо к нему виднейших советских евреев с просьбой переселить евреев из европейской части СССР в Сибирь и на Дальний Восток, дабы спасти от "справедливого гнева" окружающего населения. Списки переселяемых, железнодорожный транспорт, бараки на местах были уже якобы подготовлены.

Однако автор наиболее фундаментального исследования "еврейской политики" Сталина Г.В.Костырченко считает эту версию несостоятельной, основанной не на достоверных фактах, а на слухах, порожденных резким усилением государственного антисемитизма, принявшего выраженный репрессивный характер. За десять с лишним лет после падения коммунизма не появилось документальных подтверждений того, что депортация действительно готовилась. Возможность полного и бесследного уничтожения таких документов, включая и сотни тысяч списков на выселение, Костырченко отвергает. Он указывает, далее, на документы, не согласующиеся с версией о подготовке депортации — а именно, на два проекта подготовленного по указанию Сталина письма к нему от виднейших советских евреев. Оба не содержат просьбы о переселении евреев в Сибирь и на Дальний Восток, напротив, подчеркивают, что "громадное большинство еврейского населения" — это "патриоты Советской Родины".

Смерть Сталина. Реабилитация врачей

Ранним утром 1 марта Сталина разбил паралич, а 5 марта 1953 года всесильный диктатор, не приходя в сознание, умер.

Его преемники поставили крест на "деле врачей", отмежевавшись от него — они прекрасно знали, как это "дело" стряпалось, и усматривали в нем угрозу внутренней стабильности и внешнему имиджу страны. Инициативу проявил Берия, стремясь повторить маневр с мини-реабилитацией, проведенной им после смещения Ежова. 13 марта он поручил специально созданной комиссии пересмотреть материалы "дела".

Арестованным предложили изложить письменно претензии к следствию. Все, ссылаясь на применение к ним физического и психологического насилия, отказались от данных ранее показаний. 31 марта Берия утвердил постановление о прекращении "дела врачей", а 3 апреля по его предложению президиум ЦК КПСС постановил освободить и реабилитировать всех арестованных — 37 врачей и членов их семей. Постановление приняли практически те же люди, которые 9 января одобрили проект сообщения ТАСС об аресте "группы врачей-вредителей".

О реабилитации врачей страна и мир узнали 4 апреля из "Сообщения Министерства внутренних дел". Президиум Верховного совета СССР отменил свой указ о награждении Л.Ф.Тимашук орденом Ленина "как неправильный, в связи с выяснившимися в настоящее время действительными обстоятельствами".

Козлом отпущения за "дело врачей" сделали непосредственного зачинщика — Рюмина. Арестованный 16 марта 1953 года, он был расстрелян 22 июля 1954 года по приговору военной коллегии Верховного суда СССР. Второго руководителя следствия Гоглидзе расстреляли еще 23 декабря 1953 года вместе с его покровителем Берия.

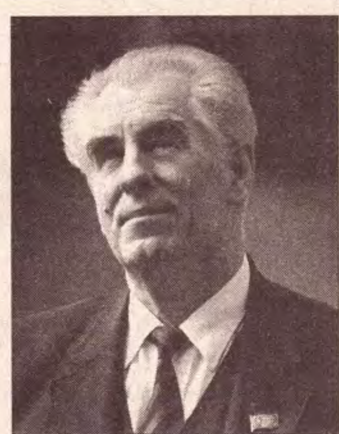
Самсон МАДИЕВСКИЙ.

Народная Воля
14 СТУДЗЕНЯ 2003 г.

Рэдактару "Народнай волі" І.П.Сярэдзічу

Паважаны Іосіф Паўлавіч!
Ведаю, што ў "НВ" няма рубрыкі "Бібліяграфія" ці "Літаратурная крытыка", але прашу зрабіць адступленне ад правіла і змясціць мой водгук на кнігу паэта Міхася Скоблы "Нашэсце поўні". У тыднёвіку "ЛіМ", дзе ён праляжаў тры месяцы, публікаваць не дазваляюць — [illegible] рэдактар В.Шніп. Больш месяца таму [illegible] пра мае дзве публіцыстычныя нататкі аб становішчы беларускай мовы ў Беларусі і папрасіў забраць іх.
Родную мову абараняць у Беларусі нельга! Цяпер — і водгук на кнігу калегі-паэта мне вярнуў. Хоць дзяліцца ў літаратурных выданнях думкамі аб прачытаным — законнае права пісьменніка і натуральны спосаб яго жыцця ў літаратуры. Хацеў бы, каб чытачы "Народнай волі" пабачылі, што крамольнае і небяспечнае ёсць у маім крытычным эсэ "Паэт, "завербаваны вербамі". І каб заадно ўспомнілі, што ў Рэспубліцы Беларусь цэнзура забаронена законам.

З павагай Ніл ГІЛЕВІЧ.

Паэт, «завербаваны вербамі»

Гэтага паэта зваць Міхась Скобла. Гэта яго душу, па ўласным прызнанні, завербавалі вербы — тыя, што каля хаты, на роднай Зэльвеншчыне. Завербавалі так, што ўжо ніякага іншага вербавання ці пераверабавання быць не можа. Што гэта не проста дасціпны аманімічны прыём — сведчыць яго выдатная кніга паэзіі "Нашэсце поўні". Адна з лепшых, на маю думку, паэтычных кніг у беларускай літаратуры апошніх гадоў.

Вершы, якія склалі кнігу (амаль восем дзесяткаў), пазначаны датамі ад 1994-га па 2000-ы. [illegible] "Нашэсці поўні" не знайшоў. І ў тым сэнсе кніга цалкам роўная. Роўная — як роўна глядзіцца буйны, важкі, крамянасняўны колас у снопе спелага жыта. І надзвычай цэласная кніга — хоць у ёй тры тэматычна-жанравыя цыклы. [illegible]

Рэч у тым, што "Нашэсце поўні" — кніга [illegible] беларуская. Яна нарадзілася ў душы паэта-патрыёта [illegible] Беларусь і беларушчына тут ува ўсім — у [illegible] "лірычнага героя", у яго бачанні свету і сябе ў свеце, у яго ацэнках грамадзян-суайчыннікаў (гэта асабліва выяўлена гучыць у раздзеле вершаваных сатыр "Крэнтумэнту"), у пастаянным звяртанні да беларускіх архетыпаў, у вобразным і эмацыйным паяднанні нашай гістарычнай і міфалагічнай даўніны і нашай жа сучаснасці. Нарэшце, а можна было б з гэтага і пачаць, — у мове вершаў: [illegible]

У чым адметнасць паэтычнай стылістыкі Скоблы? [illegible]

[illegible]

Або ў цудоўным трыпціху "Ноч у Кушлянах" [illegible]

[illegible]

Уражвае багацце вобразных асацыяцый [illegible] абыходжанні паэта з уласнай фантазіяй. Як у вершы "На Браслаўскім замчышчы":

Сонца долу вызірне вясёла
і ўсіх дбайна навучае грамаце —
піша залатым пяром касьцёла,
абмакнуўшы ў хмарах,
бы ў атраманце.

[illegible]

Неба апрытомнее, заплача,
[illegible]

[illegible] будзем, але некалькі прыкладаў падамо: найгрыш — крыж-накрыш, драбніла — драбіна, чыя ты — ваверчаняты, брамы — абраны, хварэлі — акварэлі, мядзведзем — не аб'едзем, трапней б'ючы — драбнеючы, вызвоньваў — вызвольнай.

Ёсць у кнізе і некалькі [illegible]

[illegible] — усе нашы ворагі і незычліўцы, усе магільшчыкі-далакопы Беларусі і беларушчыны, а вольнае, крынічнае, жыццятворнае беларускае слова будзе жыць, свяціцца і свяціць у тысячагоддзях!

2002, жнівень.

ЛЮБОПЫТНО

Ночь с питоном

Любителям острых ощущений тульский зооэкзотариум предлагает провести с 19 часов вечера до трех часов ночи в полной темноте рядом со змеями, ящерицами, другими многочисленными обитателями известного во всем мире зоопарка, где собрано более 50 видов экзотических животных.

"Идею ночного рандеву подсказала жизнь и наши посетители, — поясняет директор зооэкзотариума Сергей Рябов. — Както во всем микрорайоне вырубили свет, а экскурсии были в самом разгаре. Пришлось включать фонарики, но никто из посетителей не захотел уходить. Многие после того чисто российского "экстрима" звонили и спрашивали: "Когда будут экскурсии с фонариками?".

"Вот и решили организовать святочные представления с гаданиями и предсказаниями. Конечно, не каждый осмелится прийти ночью в дом, кишащий всевозможными гадами. Но зато впечатлений — на всю жизнь. Ведь питоны, ядовитые змеи, ящерицы, летучие мыши, совы ведут ночной образ жизни. Днем они скучные, полусонные. А тут можно увидеть, как при свете фонаря по стенке террариума бегает гекон, как до щелочки сужаются зрачки гремучей змеи... Мелочь, но от нее — мороз по коже".

Грабитель жег деньги, чтобы согреться

Человек, которого считают организатором ограбления инкассаторского автомобиля в Таиланде, заявил на допросе, что сильно мерз, когда бегал от полиции, а потому сжег купюры общим номиналом в миллион батов (24 тысячи долларов США).

Имя этого человека — Савай Хонгрум. Он сам сдался властям, объявивших его во всетаиландский розыск.

Сначала Хонгрум говорил следователям, что сжег все 5 миллионов, но полиция заподозрила, что он лукавит, чтобы припрятать большую часть награбленного.

"Было жутко холодно", — говорит шеф полиции Бангкока генерал Дамронгсак Нилкуха.

Однако, по данным синоптиков, даже ночью температура воздуха на северо-востоке Таиланда, где прятался подозреваемый, не опускалась ниже 16 градусов Цельсия.

Если мечты Гейтса сбудутся...

Если мечты главы корпорации Microsoft Билла Гейтса сбудутся, то уже очень скоро на рынке появятся часы, которые будут не только помогать своему владельцу следить за временем, но и смогут сообщать ему о новостях, прогнозе погоды и ситуации на дорогах.

Выступая накануне открытия ежегодной выставки электронных товаров в Лас-Вегасе, Билл Гейтс рассказал о новом детище Microsoft — технологии SPOT.

"Системы на базе SPOT позволят сделать "умными" устройства, которые все мы используем в обычной жизни", — обещает Билл Гейтс.

Билл Гейтс уже не раз говорил, что мечтает о времени, когда к Интернету будут подключены не только компьютеры, но и видеомагнитофоны, холодильники и даже швейные машины.

Башня высотой в километр

В Австралии хотят построить башню высотой в километр.

Если проект стоимостью в миллиард австралийских долларов будет реализован, то эта башня станет самой высокой в мире и будет в два с лишним раза выше нынешнего лидера среди свободно стоящих сооружений — Канадской национальной башни в Торонто.

Австралийская электроэнергетическая компания Enviromission планирует построить башню в малонаселенном районе Буронга штата Новый Южный Уэльс и использовать сооружение как "солнечную электростанцию" для выработки электроэнергии. Окончание строительства намечено на 2006 год.

По сообщениям иностранной прессы подготовил Алесь ДРАБЧУК.

2003 год

Праваслаўныя святы

7 студзеня — Нараджэнне Хрыстова
14 студзеня — Абразанне Гасподняе. Свц. Васілія Вялікага
19 студзеня — Богаяўленне Гасподняе (Хрышчэнне)
15 лютага — Стрэчанне Гасподняе (Грамніцы)
7 красавіка — Благавешчанне Прасвятой Багародзіцы
20 красавіка — Уваход Гасподні ў Іерусалім (Вербніца)
27 красавіка — Светлае Хрыстова Уваскрэсенне. Вялікдзень
22 мая — Перанясенне мошчаў свц. і цудатворца Мікалая
5 чэрвеня — Узнясенне Гасподняе
15 чэрвеня — Дзень Святой Тройцы (Пяцідзесятніца)
7 ліпеня — Нараджэнне Іаана Хрысціцеля
12 ліпеня — Святых Першавярхоўных апост. Пятра і Паўла
19 жніўня — Праабражэнне Гасподняе (Яблычны Спас)
28 жніўня — Успенне Прасвятой Багародзіцы (Першая Прачыстая)
9 верасня — Прастаўленне апост. і еванг. Іаана Багаслова
11 верасня — Адсячэнне галавы Іаана Хрысціцеля
21 верасня — Нараджэнне Прасвятой Багародзіцы (Багач)
27 верасня — Узвіжанне Жыватворнага Крыжа Гасподняга
14 кастрычніка — Пакроў Прасвятой Багародзіцы
4 снежня — Увядзенне ў храм Прасвятой Багародзіцы
19 снежня — Свяціцеля і цудатворца Мікалая

Шматдзённыя пасты

Вялікі пост — **10 сакавіка — 26 красавіка**
Пятроў пост — **23 чэрвеня — 11 ліпеня**
Успенскі пост — **14 жніўня — 27 жніўня**
Пост перад Калядамі (Піліпаўка) — **28 лістапада — 6 студзеня**

Аднадзённыя пасты

Калядная куцця — **18 студзеня**
Адсячэнне галавы Іаана Хрысціцеля — **11 верасня**
Узвіжанне Жыватворнага Крыжа Гасподняга — **27 верасня**

Дні асаблівага памінання памерлых

Усяленская бацькоўская субота — **1 сакавіка**
Радаўніца — **6 мая**
Троіцкая бацькоўская субота — **14 чэрвеня**
Дзімітрыеўская бацькоўская субота — **1 лістапада**

Каталіцкія святы

1 студзеня — Свята Маці Божай Марыі
6 студзеня — Аб'яўленне Панскае (Тры Каралі)
12 студзеня — Хрост Пана Езуса
2 лютага — Ахвяраванне Пана Езуса (Маці Божай Грамнічнай)
5 сакавіка — Папялец (Пачатак Вялікага посту)
19 сакавіка — Урачыстасць святога Юзафа
25 сакавіка — Звеставанне Пана
13 красавіка — Вербная нядзеля
20 красавіка — Вялікдзень
21 красавіка — Панядзелак Вялікадня
27 красавіка — Свята Божай Міласэрнасці
29 мая — Унебаўшэсце Пана Езуса
31 мая — Адведзіны Найсвяцейшай Панны Марыі
8 чэрвеня — Спасланне Духа Святога
15 чэрвеня — Свята Найсвяцейшай Тройцы
19 чэрвеня — Свята Найсвяцейшых Цела і Крыві Хрыста
24 чэрвеня — Нараджэнне св. Яна Хрысціцеля
27 чэрвеня — Свята Найсвяцейшага Сэрца Пана Езуса
29 чэрвеня — Свята Святых Апосталаў Пятра і Паўла
2 ліпеня — Свята Маці Божай Будслаўскай
6 жніўня — Перамяненне Пана Езуса
15 жніўня — Унебаўзяцце Найсвяцейшай Марыі Панны
8 верасня — Нараджэнне Найсвяцейшай Марыі Панны
14 верасня — Узвышэнне Святога Крыжа
29 верасня — Дзень Святых Арханёлаў
2 кастрычніка — Свята Анёлаў Ахоўнікаў
1 лістапада — Дзень Усіх Святых
2 лістапада — Успамін усіх памерлых вернікаў
23 лістапада — Свята Хрыста — Валадара Сусвету
30 лістапада — Першая нядзеля Адвэнту
8 снежня — Беззаганнае зачацце Найсвяцейшай Марыі Панны
24 снежня — Вігілія Божага Нараджэння
25 снежня — Божае Нараджэнне
28 снежня — Свята Святой Сям'і

ТВОРЧАСЦЬ ЧЫТАЧОЎ

Атрымаў...

Толькі сеў за стол я — Вася
Забягае ў хату:
— Гэй! Ты што, не чуў? У касе
Выдаюць зарплату!..

І аладкі не даеўшы
(Дзе тут будзеш снедаць!),
Паляцеў, як ашалеўшы,
Я за Васем следам.

Прыбягаю, а ля касы —
Не злічыць народу.
Прайшла чутка, што адразу
Плацяць за паўгода.

Вось мая чарга дайшла,
Суну нос у дзірку.
І што бачу? Падала
Драбязу касірка.

— Што? — пытаю. — Тут якраз? —
Глянуў я на Гэльку,
А яна мне у адказ:
— Хопіць на бутэльку!..

Божа! Гэтулькі стаяў
І чакаў цярпліва,
А заробку атрымаў...
На бутэльку піва!

Анатоль ГАРАЧОЎ.

в.Даўнары Іўеўскага раёна.

Вось толькі скончыць ён турнэ...

Ён не стамляецца здзіўляць:
Цяпер пайшоў вось да эліты —
Студэнтам лекцыі чытаць,
Як край узняць наш хваравіты.

Сваімі ведамі гатоў
З усімі падзяліцца,
Каб маладыя "не туды"
Не пачалі хіліцца...

Цяпер у нас усё на лад
Усюды хутка пойдзе,
Бо кожны ў мудрасці яго
Свой паратунак знойдзе.

Дадуць палі такі ўраджай,
Што лопнуць з зайздрасці ў Канадзе.
І ў Беларусі будзе рай,
І будзем пляскаць мы ўладзе.

Вось толькі скончыць ён турнэ
Па універсітэтах —
І, як мы добра зажылі,
Паведамяць ў газетах.

Фелікс ШКІРМАНКОЎ, ветэран Айчыннай вайны.

г.Слаўгарад.

14 студзеня

АЎТОРАК
Усх. 8.22 Зах. 16.17
Даўж. дня 7.55
Першая квадра
10 студзеня

110 гадоў з дня нараджэння К. А. Буйло (сапр. Калечыц) (1893—1986), беларускай паэтэсы, заслужанага дзеяча культуры БССР

85 гадоў з дня нараджэння В. І. Анікіна, беларускага архітэктара, вучонага, педагога, заслужанага архітэктара БССР

ЗДОРОВЬЕ

Лакомство гномов

В средние века романтически настроенное население западноевропейских стран утверждало, что гномы настолько любят морковку, что запросто отдают за нее золотые слитки. И хотя человечество ест этот замечательный корнеплод уже более четырех тысяч лет, в VIII веке при дворе Карла Великого блюда из нее подавали только по праздникам. Да и в XVI столетии морковь во многих странах все еще считалась деликатесом.

И хотя в те далекие времена ничего не знали о витаминах и каротине, лекари считали ее в первую очередь, растением лекарственным. Вот несколько старинных знахарских рецептов.

От кашля нужно лечиться так: смешать морковный сок с таким же количеством молока или медового напитка и принимать по столовой ложке шесть раз в день. Отвар или настой ботвы с петрушкой применяли для удаления песка из мочевых путей, при заболеваниях печени и желчного пузыря, а морковный сок — по полстакана в день — пили при болезнях сердца, заболеваниях глаз, в частности, при конъюнктивитах.

Лекари рекомендовали морковку или морковный сок как общеукрепляющее средство, при недостатке молока у кормящих матерей, при простуде, ожирении, больших физических и психических нагрузках. В старину пили морковный сок, чтобы избавиться от излишней кислотности в желудке, а сырую натертую морковь прикладывали к ожогам, язвам, опухолям и долго не заживающим язвам.

Да, еще морковным соком полоскали горло при ангинах, стоматитах и охриплости. Салат же из тертой сырой моркови, заправленный растительным маслом, давали детишкам, как противоглистное и слабительное средство.

А наши прабабушки, так же, как и красавицы Древней Греции, считали, что морковка — просто незаменима в косметике... Вот один из стариннейших рецептов красоты: вымытую морковь нужно протереть на мелкой терке, добавить сырой желток, перемешать и нанести смесь толстым слоем на лицо, выдержать маску в течение получаса, а потом снять ватным тампоном, смоченным в теплой воде. После сей процедуры лицо смазать питательным кремом. Если этим рецептом пользоваться дважды в неделю, кожа становится свежей, бархатистой, эластичной и нежной, а морщины сглаживаются.

Чтобы удовлетворить суточную потребность взрослого человека в витамине А, нужно съесть около 300 граммов витаминизированного сливочного масла, или 750 граммов сметаны, или... всего лишь 12 граммов морковки! Лучше всего каротин усваивается, если морковку потушить с маслом. Белков в моркови меньше, чем в картошке, но зато с ней лучше усваиваются белки мяса и рыбы. Но нужно помнить, что в стакане свежего морковного сока содержится примерно 30 мг провитамина А, а это — в десять раз больше суточной потребности взрослого человека! Так что с морковкой нужно быть поосторожнее!

В конце 60-х годов в Англии произошел печальный, но поучительный случай: 40-летний ученый из города Кройдона умер от неумеренного потребления морковного сока: он выпивал его до 3—5 литров в день, в результате чего пожелтел и отравился витамином и провитамином А.

Чтобы есть свежую морковь и зимой, в наши дни ее хранят в открытых полиэтиленовых пакетах в холодильниках. А наши прадеды пересыпали ее песком или влажными хвойными опилками, а еще сушили, как грибы, — нарезав толстыми кружочками и нанизав на суровую нитку. Использовали они и еще один замечательный рецепт: нарезанную морковку заливали медом, — и это было одним из самых любимых лакомств за праздничным столом, причем не только для гномов, но и для ребятишек!

Ксения ЗАВАДСКАЯ.

Ученые доказали, что алкоголь — друг человека

Британские ученые опубликовали результаты 12-летних исследований, которые они проводили с участием почти 40 тысяч мужчин.

Как пишет "The Daily Telegraph", ученые выяснили, что регулярное употребление алкоголя благотворно сказывается на работе сердца и даже может предотвратить инфаркт.

В ходе опытов выяснилось, что мужчины, употреблявшие алкоголь от трех до семи раз в неделю, подвержены сердечным приступам почти на 40 процентов меньше по сравнению с трезвенниками.

Давно известно, что алкоголь предотвращает образование тромбов в сосудах. Только влияние это имеет краткосрочный характер. Поэтому для постоянного эффекта требуется регулярное употребление спиртного.

Тем не менее ученые предупреждают, что пьяницам рассчитывать на новое открытие не стоит — чрезмерное употребление алкоголя сказывается на организме отрицательно.

Вторник, 14 января

БТ

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.00 Новости.
06.15, 07.15, 08.15 Доброе утро, Беларусь!
09.15, 17.00 "Развязка петербургских тайн". Сериал (Россия).
10.10 "Путешествие вокруг света". Док.сериал (США).
10.25 Хоккей. Международный молодежный турнир "Москва - Минск". Видеообзор.
10.55 Путешествие дилетанта. "Поставы. Дома Антония Тизенгауза".
11.05, 22.00 "Магия любви". Сериал (Венесуэла).
12.20 Добрый день, Беларусь! (повтор от 31.12.02).
13.10 Комедия **"За спичками"** (Россия-Финляндия).
14.50 "Дикие звезды". Сериал (Великобритания).
15.20 "Легенда о затерянном городе". Сериал для детей (Канада).
15.45 "Сказки отца Кастора". Мультсериал (Международный Французский Канал).
16.00 5 чудес.
16.10 5 х 5. Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
16.55 Клип-обойма.
18.20 "Земли нашей светлое имя". Видеофильм АТН.
18.50 Новогодняя ночь на Первом Национальном телеканале **(повтор** от 1.01.03).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 Новости региона.
22.50 Зона Х.
23.20 Ночной эфир.
00.25 "Классический подарок". Музыкальная программа.

ОНТ

08.00 Телеканал "Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15, 19.05 "Земля любви, земля надежды". Сериал.
10.05 Тайны века. "Чужие".
10.50 Спасатели. Экстренный вызов.
11.15 Дисней-клуб: "Переменка".
15.55 Возвращение Коломбо в детективе "Коломбо сеет панику".
17.30 "Кумиры". Анна Шатилова.
18.00, 20.30, 22.50 ОНТ представляет: "Наши новости".
18.10 "Большая стирка" с Андреем Малаховым.
20.00 Время.
21.00 "Кто хочет стать миллионером?" с Максимом Галкиным.
21.50 "Азазель" Бориса Акунина. Новая редакция. 1-я серия.
23.00 Боевик **"Затаённое чувство".** США, 1998 год.

РОССИЯ

07.45, 19.55 Телесериал **"Леди Бомж".**
08.40 В поисках приключений.
09.30 Экспертиза.
09.40, 18.45 Вести. Дежурная часть.
10.00, 19.00 Вести.
17.50 Телесериал **"Трое против всех".**
19.30 Местное время. Вести - Москва.
19.50 Спокойной ночи, малыши!
20.50 Сериал **"Дневник убийцы".**
21.50 Ток-шоу "Вести +".
22.25 Остросюжетный фильм **"Заложники"** (США). 2000 г.

КУЛЬТУРА

15.05 "Марсалис о музыке". "Форма".
16.00 "Третьяковка-дар бесценный!" "Улыбка жизни быстротечной..."
16.25 "Доктор Спок: трудности воспитания". Документальный фильм (Великобритания).
17.30 Новости культуры.
17.45 "Дворцовые тайны". "Нечаянная радость".
18.10 "Помогите Телеку". Вечерняя история для самых маленьких.
18.20 "Святыни христианского мира". "Крест святой Нины".
18.45 "Партитуры не горят". Авторская программа А.Варгафтика.
19.10 "Скарамуш". Художественный фильм (США, 1952). Режиссер Д.Сидни.
21.05 "Что делать?" Программа В.Третьякова.
22.00 Вести.
22.15 "Экология литературы". Людмила Петрушевская.
23.00 Новости культуры.
23.25 "Ночной полет". Ведущий Андрей Максимов.
23.50 - 23.55 Программа передач.

НТВ

09.00 Сегодня утром.
09.25 Погода на завтра.
09.30 "Национальная безопасность: Полигон смерти". Расследование НТВ.
10.00, 11.00, 15.00, 16.00, 17.00 Сегодня.
10.05 "Кулинарный поединок": Москва - Одесса.
14.20 "Хочу прожить как можно дольше". Ток-шоу "Принцип домино".
16.05 Сериал **"Улицы разбитых фонарей".**
17.20 Документальная драма "Преступление и наказание".
18.00 "Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.40 Сериал **"Право на защиту".** 2-я серия.
19.45 Сериал **"Улицы разбитых фонарей": "Куколка".**
21.00 "Сегодня вечером" с Кириллом Поздняковым.
21.35 Сериал **"Гангстерские войны": "ТТ для киллера".**
22.35 "Право на защиту". Детектив.

CTV+RenTV

15.00 "Новый экшенмен". Мультипликационный сериал.
15.25 "Питер Пен". Мультипликационный сериал.
15.55 "Пауэр рейнджерс, или Могучие рейнджеры". Телесериал.
16.20 Мультипликационный фильм.
16.30, 19.30, 22.25 "24 часа".
16.45 "Чисто по жизни". Сериал.
17.20 "Агентство". Комедийный сериал.
17.55 "Минщина. Люди, события, факты".
18.05 "Здравствуйте, доктор!".
18.20 "Минск и минчане".
18.25 "Тема дня".
18.35 "Бригада". Телесериал.
19.45 "Новости СНГ".
20.00 Детский экран. "Добрый вечер, малыш...".
20.15 "СТВ-спорт".
20.25 "Закон и криминал".
20.45 Комедия **"Отелло недоделанный".** США, 1984.
22.40 "Технология".
22.50 Мистический триллер **"Малхолланд-Драйв".** США-Франция, 2001.

8-Й КАНАЛ

17.30 Мульт-парад.
17.45 Художественный фильм **"Вассаби".**
19.30 Сериал **"Превратности судьбы".**
20.30 Телемагазин.
20.40 Международные новости с "Дойче Велле".
20.50 "Вечарніца".
21.05 К-видео "Топ-8".
21.15 Комедия **"ДМБ".**

ТВ ЦЕНТР

05.00 Информационно-развлекательный канал "Настроение".
(В **06.00** и **07.00** "События. Время московское").
07.50 Газетный дождь.
08.00 Смотрите на канале.
08.05 "Загадочная женщина". Телесериал (Венесуэла).
08.55 "Летучий корабль". Мультфильм.
09.10 "Белый архипелаг". Передача 2-я.
09.40 Телемагазин.
10.00, 13.00, 17.00, 21.00 События. Время московское.
10.15 Телеканал "Дата".
11.15 "Момент истины". Авторская программа А.Караулова.
12.10 Опасная зона.
12.30 Деловая Москва.
12.45 Доходное место.
13.15 "Инспектор Деррик". Криминальный телесериал (Германия).
14.20 Как добиться успеха. Доктор Богданов.
14.30 Музыкальная программа "Полевая почта".
15.00 Регионы: прямая речь.
15.30 Ток-шоу "Без правил".
16.05 "Если невеста ведьма". Телесериал. 2-я серия.
17.15 Детектив-шоу.
18.00 "Узы любви". Телесериал (Мексика).
18.50 Пять минут деловой Москвы.
19.00 Лицом к городу.
20.10 "Великая иллюзия". Программа С.Говорухина.
21.50 Отдел "Х".
22.20 Времечко.
22.50 Петровка, 38.
23.10 25-й час. События. Время московское.
23.30 Серебряный диск.
23.45 "Иллюзия убийства". Телесериал (США - Канада).
00.30 - 00.55 "Синий троллейбус". Телефон доверия для полуночников.

EUROSPORT

04.00 Теннис. Большой Шлем. Австралия. Прямая трансляция.
10.00 Ралли Рейд. Париж-Дакар. Повтор.
10.30 Теннис. Большой Шлем. Австралия. Прямая трансляция.
14.00 Горные лыжи, Кубок мира, Адельбоден, Гигант Слалом, Мужчины.
15.00 Теннис. Большой Шлем. Австралия. День 2.
16.30 Теннис. Большой Шлем. Австралия. Повтор.
20.15 Футбол, Маспаломас.
22.30 Теннис, Австралия, Спецобзор.
23.30 Ралли Рейд. Париж-Дакар.
00.15 Бокс.
01.15 Ралли Рейд. Париж-Дакар. Повтор.
02.00 Теннис. Большой Шлем. Австралия. Прямая трансляция.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04.
E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

Рэгістрацыйнае пасведчанне №246. Нумар газеты аддрукаваны з дыяпазітываў заказчыка на УП «Чырвоная зорка», 220073, г.Мінск, 1-ы Загарадны завулак, 3. Падпісаны ў друк у 15.00. Фармат А-2. Тыраж: 30 860 экз. Заказ № 635.